

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

BALIKESİR SU VE KANALİZASYON İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

2023 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Kasım 2024

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	8
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	8
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	8
5.	İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	9
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ.....	10
7.	DENETİM BULGULARI.....	11
8.	EKLER.....	44

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1	: Personel Durumu.....	3
Tablo 2	: 2023 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu.....	4
Tablo 3	: 2023 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu.....	5
Tablo 4	: 2023 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu.....	5
Tablo 5	: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2021-2023) Seyri.....	5
Tablo 6	: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2021-2023) Seyri.....	6
Tablo 7	: BASKİ'nin Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirket.....	6
Tablo 8	: Bakanlığa Aktarılmayan Çevre Katkı Payları.....	14
Tablo 9	: Belediyelere Aktarılmayan ÇTV ve Gecikme Zamları.....	16
Tablo 10	: 2016-2018 Yılları ÇTV ve Evsel Katı Atık Bedellerinden Yapılan %5 Hizmet Bedeli Kesintisi.....	21
Tablo 11	: Bölge Düzeyinde Merkez Konut, Belde Konut ve Kırsal Mahalle Konut Su Fiyatları.....	38

KISALTMALAR

BASKİ	Balıkesir Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü
BEM-BİR-SEN	Belediye ve Özel İdare Çalışanları Birliği Sendikası
CBS	Coğrafi Bilgi Sistemleri
ÇTV	Çevre Temizlik Vergisi
DSİ	Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü
EPDK	Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu
İSKİ	İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü
KDV	Katma Değer Vergisi
KHK	Kanun Hükmünde Kararname
SCADA	Veri Tabanlı İzleme ve Kontrol Sistemi
SGK	Sosyal Güvenlik Kurumu
TL	Türk Lirası

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. İdarenin Mülkiyetinde, Yönetiminde veya Kullanımındaki Taşınmazların Değer Tespitlerinin Yapılmaması

B. Diğer Bulgular

1. Çevre Katkı Paylarının Bakanlığına Zamanında Aktarılmaması

2. Çevre Temizlik Vergisi Paylarının İlgili Belediyelere Zamanında Aktarılmaması

3. İçme Suyu Tesislerine İlişkin Elektrik Bedellerinin Mesken Aboneliği Yerine Sanayi Aboneliği Üzerinden Fiyatlandırılması

4. İlçe Belediyeleri Adına Yapılan Evsel Katı Atık ve Çevre Temizlik Vergisi Tahsilatlarından Hizmet Bedeli Adı Altında Yapılan Kesintilerin İade Edilmemesi

5. Kanalizasyon ve Su Tesisleri Harcamalarına Katılma Payının Alınmaması

6. Taşınmazların Cins Tashihlerinin Yapılmaması

7. İdare Personeline Yasal Sınırın Üzerinde Fazla Çalışma Yaptırılması

8. İşçilerin Birikmiş Yıllık Ücretli İzinlerinin Kanuna Uygun Olarak Kullandırılmasına İlişkin Tedbirlerin Alınmaması

9. Su Kayıplarının Kontrolüne İlişkin Tebliğde Belirtilen Bazı İşlemlerin Yapılmaması

10. Atıksu Gelirlerinin Yarısının İleri Atıksu Arıtma Tesislerinin Kurulması ve İşletilmesi İçin Ayrılması

11. Fiilen İşyeri Olarak Faaliyet Gösteren Yerlerin Su Aboneliklerinin Mesken Olarak Belirlenmesi

12. Günübirlik Kiralanan Evlerin Abone Tipinin “İş Yeri” Olarak Uygulanmaması

13. Devlet Su İşleri Bölge Müdürlüğünce Sondaj İzni Verilen Kuyulara Ait Bilgilerin İdarede Bulunmaması

14. İdarenin Görev Alanını İlçe Düzeyinde İki Gruba Ayırarak Farklı Su Tarifeleri Uygulaması

15. Mali Hükümler İçeren Yönetmelik Değişikliği İçin Sayıştayın Görüşünün Alınmaması

16. Sosyal Denge Tazminatı Sözleşmesine Konusu Dışında Hükümler Konulması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Balıkesir Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü (BASKİ), Bakanlar Kurulunun 13.03.2014 tarihli ve 2014/6072 sayılı kararı ile kurulmuştur. BASKİ Genel Müdürlüğü, Balıkesir Büyükşehir Belediyesine bağlı müstakil bütçeli ve kamu tüzel kişiliğini haiz bir kuruluştur.

Bakanlar Kurulu Kararının yayımlandığı tarihten sonra çalışmalarına başlayan Genel Müdürlük, 31.03.2014 tarihi itibarıyla teşkilatlanmasını tamamlayarak hizmete başlamıştır.

6360 sayılı On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile hizmet sınırları, il mülki sınırlarına genişletilmiştir. Balıkesir Büyükşehir Belediyesinin il mülki sınırları içerisinde bulunan tüm ilçe ve mahalleler BASKİ Genel Müdürlüğünün hizmet alanı kapsamındadır.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 3'üncü maddesinde mahalli idare; yetkileri belirli bir coğrafi alan ve hizmetlerle sınırlı olarak kamusal faaliyet gösteren belediye, il özel idaresi ile bunlara bağlı veya bunların kurdukları veya üye oldukları birlik ve idare olarak tanımlanmıştır. Bu hüküm gereğince, BASKİ'de Balıkesir Büyükşehir Belediyesinin bağlı idaresi olduğundan 5018 sayılı Kanun hükümlerine tabi bir mahalli idaredir.

2560 sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun'un Ek 5'inci maddesinde yer alan; *"Bu Kanun diğer büyükşehir belediyelerinde de uygulanır."* hükmü gereğince BASKİ faaliyetlerini 2560 sayılı Kanun'da belirtilen esaslar dâhilinde yürütmektedir.

Genel Müdürlüğün görev, yetki ve sorumlulukları 2560 sayılı Kanun'un 2'nci maddesinde düzenlenmiştir. Buna göre, ana başlıklar itibarıyla, Genel Müdürlüğün yetki, görev ve sorumlulukları şunlardır:

-İçme, kullanma ve endüstri suyu ihtiyaçlarının her türlü yeraltı ve yer üstü kaynaklarından sağlanması ve ihtiyaç sahiplerine dağıtılması için; kaynaklardan abonelere ulaşıncaya kadar her türlü tesisin etüt ve projesini yapmak veya yaptırmak, bu projelere göre tesisleri kurmak veya kurdurmak, kurulu olanları devralıp işletmek ve bunların bakım ve onarımını yapmak, yaptırmak ve gerekli yenilemelere girişmek,

-Kullanılmış sular ile yağış sularının toplanması, yerleşim yerlerinden uzaklaştırılması ve zararsız bir biçimde boşaltma yerine ulaştırılması veya bu sulardan yeniden yararlanılması için abonelerden başlanarak bu suların toplanacakları veya bırakacakları noktaya kadar her türlü tesisin etüt ve projesini yapmak veya yaptırmak; gerektiğinde bu projelere göre tesisleri kurmak ya da kurdurmak; kurulu olanları devralıp işletmek ve bunların bakım ve onarımını yapmak, yaptırmak ve gerekli yenilemelere girişmek,

-Bölge içindeki su kaynaklarının, deniz, göl, akarsu kıyıların ve yeraltı sularının kullanılmış sularla ve endüstri artıkları ile kirletilmesini, bu kaynaklarda suların kaybına veya azalmasına yol açacak tesisi kurulmasını ve bu tür faaliyetlerde bulunulmasını önlemek, bu konuda her türlü teknik, idari ve hukuki tedbiri almak,

-Su ve kanalizasyon hizmetleri konusunda hizmet alanı içindeki belediyelere verilen görevleri yürütmek ve bu konulardaki yetkileri kullanmak,

-Her türlü taşınır ve taşınmaz malı satın almak, kiralamak, ekonomik değeri kalmamış araç ve gereçleri satmak, su ve kanalizasyon idaresinin hizmetleriyle ilgili tesisleri doğrudan doğruya yahut diğer kamu veya özel kuruluşlarla ortak olarak kurmak ve işletmek, bu maksatla kurulmuş veya kurulmakta olan tesislere iştirak etmektir.

Diğer yandan, mahalli idarelerin görev ve sorumluluklarının takibinde İçişleri Bakanlığı ile birlikte Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı yetkilendirilmiştir. Mahalli idarelerin; denetim ve soruşturma faaliyetleri İçişleri Bakanlığının, bu idarelerin iş ve işlemlerine dair mevzuatla verilen görevlerin ve hizmetlerin, takibi gibi faaliyetler ise Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının (Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğünün) yetkisindedir.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

2560 sayılı Kanun'da su ve kanalizasyon idarelerinin organları; Genel Kurul, Yönetim Kurulu, Denetçiler ve Genel Müdürlük olarak sayılmıştır.

Bahsi geçen Kanun'un 4'üncü maddesine göre Balıkesir Büyükşehir Belediye Meclisi, BASKİ Genel Kurulu olarak görevli ve yetkilidir. Ayrıca Genel Kurul, Balıkesir Büyükşehir Belediye Başkanının görüşülmesini önerdiği işleri görüşüp karara bağlar.

Yönetim Kurulu, bir başkanla beş üyeden oluşur. Büyükşehir Belediye Başkanı Yönetim Kurulunun başkanıdır. Belediye Başkanının bulunmaması halinde, Genel Müdür Yönetim Kuruluna başkanlık eder. Genel Müdür ile genel müdür yardımcılarında hizmette en

eski olanı, hizmette eşitlik halinde yaşlı bulunan Yönetim Kurulunun tabii üyesidirler. Yönetim Kurulunun diğer üç üyesi Büyükşehir Belediye Başkanının teklifi ve Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanının onayı ile atanır.

BASKİ Genel Müdürlüğü personeline ilişkin bir diğer düzenleme 5393 sayılı Belediye Kanun'unun 49'uncu maddesinde yer almaktadır. Buna göre norm kadro ilke ve standartları Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı ile Mülga Devlet Personel Başkanlığı tarafından müştereken kararlaştırılır ve kurum norm kadroları bu ilke ve standartlar çerçevesinde belediye meclisi kararıyla belirlenir.

Genel Müdürlükte çalışan memurlar 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na tabi olup sözleşmeli personel ise 657 sayılı Kanun'un 4/B maddesi ile 5393 sayılı Kanun'un 49'uncu maddesine göre çalıştırılabilmektedir. İşçiler 1475 ve 4857 sayılı İş Kanunlarına ve 696 sayılı Kanun Hükmünde Kararname (KHK) kapsamında çalıştırılanlar da 696 sayılı KHK ile 1475 ve 4857 sayılı İş Kanunlarına tabi olup tüm personelin sosyal güvenlik işlemleri 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu uyarınca gerçekleştirilmektedir.

Genel Müdürlük hizmetlerinin yerine getirilmesinde memur, sözleşmeli personel ve işçiler çalıştırılmaktadır. Çalıştırılan personele ilişkin bilgiler tabloda detaylandırılmıştır.

Tablo 1: Personel Durumu

Personel İstihdam Türü	İhdas Edilmiş Norm Kadro Sayısı	Dolu Kadro Sayısı
Memur	552	265
Sözleşmeli Personel	45	1
Kadrolu İşçi	387	291
Geçici İşçi	-	3
Toplam	984	560
696 Sayılı KHK Uyarınca Çalıştırılan Personel	-	1822

1.3. Mali Yapı

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 3'üncü maddesinde mahalli idare; yetkileri belirli bir coğrafi alan ve hizmetlerle sınırlı olarak kamusal faaliyet gösteren belediye, il özel idaresi ile bunlara bağlı veya bunların kurdukları veya üye oldukları birlik ve idare olarak tanımlandığından Balıkesir Büyükşehir Belediyesinin bağlı idaresi olan BASKİ de 5018 sayılı Kanun hükümlerine tabidir.

5018 sayılı Kanun'un 12'nci maddesine göre, genel yönetim kapsamındaki idarelerin bütçeleri içinde mahalli idareler bütçeleri de sayılmış, mahalli idare bütçesi, mahalli idare kapsamındaki kamu idarelerinin bütçesi olarak tanımlanmıştır.

Mahalli idareler bütçe işlemlerini 5018 sayılı Kanun'da yer alan bütçe ilkeleri doğrultusunda, 27.05.2016 tarihli ve 29724 mükerrer sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre gerçekleştirmektedir.

BASKİ'nin 2023 yılı bütçe ödenekleri, tahmini bütçe gider ve gelirleri ile gerçekleşme rakamları aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

Tablo 2: 2023 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu

EKod	Giderin Türü	Geçen Yııldan Devreden Ödenek (TL)	Bütçeyle Verilen Ödenek + Ek Ödenek (TL)	Eklenen / Düşülen Ödenek (TL)	Ödenek Toplamı (TL)	Bütçe Gideri Toplamı (TL)	İptal Edilen Ödenek (TL)	Ertesi Yıla Devreden Ödenek (TL)
01	Personel Giderleri	0,00	203.919.000,00	83.116.708,08	287.035.708,08	281.615.863,51	5.419.844,57	0,00
02	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	0,00	34.210.000,00	8.256.088,73	42.466.088,73	40.476.420,63	1.989.668,10	0,00
03	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	0,00	1.667.365.000,00	215.101.069,33	1.882.466.069,33	1.847.050.242,66	35.415.826,67	0,00
04	Faiz Giderleri	0,00	193.600.000,00	37.208.823,80	230.808.823,80	228.216.958,90	2.591.864,90	0,00
05	Cari Transferler	0,00	8.500.000,00	-316.520,62	8.183.479,38	8.150.083,94	33.395,44	0,00
06	Sermaye Giderleri	0,00	964.974.999,00	-146.366.169,32	818.608.829,68	711.260.343,38	107.348.486,30	0,00
07	Sermaye Transferleri	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
08	Borç Verme	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
09	Yedek Ödenek	0,00	197.000.000,00	-197.000.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Toplam		0,00	3.269.568.999,00	0,00	3.269.568.999,00	3.116.769.913,02	152.799.085,98	0,00

BASKİ'nin 2023 mali yılı başlangıç bütçesi 2.830.000.000,00 TL öngörülmüş olup, yıl içinde eklenen 380.000.000,00 TL ek ödeneğin yanında Havran Ovası Sulama Projesi içinde kullanılmak üzere eklenen 58.968.999,00 TL, Hedef Güneş Enerji Santrali (GES) Projesi için eklenen 300.000,00 TL ve Altınoluk AAT Fizibilite Projesi için eklenen 300.000,00 TL özel ödenek kaydı ile 2023 yılı ödenek toplamı 3.269.568.999,00 TL'ye ulaşmıştır. Yıl içinde 3.116.769.913,02 TL bütçe gideri yapılmış, 152.799.085,98 TL ödenek iptal edilmiştir.

BASKİ'nin 2023 yılı Bütçesi "(A) Ödenek Cetvelinde" 2.830.000.000,00 TL ödenek, 380.000.000,00 TL ek ödenek olmak üzere toplam 3.210.000.000,00 TL "(B) Gelirlerin Ekonomik Sınıflandırılması Cetveli"nde ise 2.350.000.000,00 TL, ek ödenek olarak 380.000.000,00 TL olmak üzere toplam 2.730.000.000,00 TL gelir tahmini öngörülmüş olup gider bütçesindeki ödenek toplamı ile gelir bütçesinde tahmin edilen gelir toplamı arasındaki fark, Finansmanın Ekonomik Sınıflandırılması Cetvelindeki borçlanma, borç ödemeleri karşılığı ile gösterilen başlangıç bütçesinde 480.000.000,00 TL ile giderilmiş olup bütçe dengeliği sağlanmıştır.

Tablo 3: 2023 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu

Bütçe Gelirinin Ekonomik Kodu	Bütçe Gelir Tahmini (TL)	Tahsilat Tutarı (TL)	Red ve İadeler (TL)	Net Tahsilat (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01- Vergi Gelirleri	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
03- Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	1.715.090.000,00	1.225.362.890,01	5.881.338,92	1.219.481.551,09	71,10
04- Alınan Bağış ve Yardımlar	215.280.000,00	141.493.033,87	0,00	141.493.033,87	65,73
05- Diğer Gelirler	469.260.000,00	481.661.159,20	33.161,08	481.627.998,12	102,64
06- Sermaye Gelirleri	340.000,00	1.031.510,75	0,00	1.031.510,75	303,39
08- Alacaklardan Tahsilat	331.000.000,00	262.961.624,11	0,00	262.961.624,11	79,44
09- Red ve İadeler	-970.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Toplam	2.730.000.000,00	2.112.510.217,94	5.914.500,00	2.106.595.717,94	77,16

Buna göre 2023 yılında net bütçe geliri %77,16 seviyesinde gerçekleşmiştir. Sermaye gelirleri (%303,39) ve diğer gelirler (%102,64) beklenenin üstünde, teşebbüs ve mülkiyet gelirleri (%71,10), alınan bağış ve yardımlar (%65,73), alacaklardan tahsilatlar (%79,44) beklenenin altında gerçekleşmiştir.

Tablo 4: 2023 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu

Bütçe Giderinin Ekonomik Kodu	Bütçe (Başlangıç) Ödeneği (TL)	Bütçe Gideri (Gerçekleşen) Tutar (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01- Personel Giderleri	287.035.708,08	281.615.863,51	98,11
02- Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	42.466.088,73	40.476.420,63	95,31
03- Mal ve Hizmet Alım Giderleri	1.882.466.069,33	1.847.050.242,66	98,12
04- Faiz Gideri	230.808.823,80	228.216.958,90	98,88
05- Cari Transferler	8.183.479,38	8.150.083,94	99,59
06- Sermaye Giderleri	818.608.829,68	711.260.343,38	86,89
07- Sermaye Transferleri	0,00	0,00	0,00
08- Borç Verme	0,00	0,00	0,00
09- Yedek Ödenekler	0,00	0,00	0,00
Toplam	3.269.568.999,00	3.116.769.913,02	95,33

Buna göre 2023 yılında bütçe giderleri %95,33 seviyesinde gerçekleşmiştir.

BASKİ'nin bütçe gelirler ve giderlerinin ekonomik sınıflandırmaya göre son üç yıllık seyri ve 2022 yılının 2021 yılına, 2023 yılının 2022 yılına göre değişim yüzdeleri aşağıdaki tablolarda yer almaktadır.

Tablo 5: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2021-2023) Seyri

Bütçe Gelirinin Çeşidi	2021 Yılı (TL) (A)	2022 Yılı (TL) (B)	2023 Yılı (TL) (C)	2022-2021 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2023-2022 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Vergi Gelirleri	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	406.847.647,82	795.043.371,01	1.225.362.890,01	95,42	54,13
Alınan Bağış ve Yardım ile Özel Gelirler	66.246.066,83	110.125.747,35	141.493.033,87	66,24	28,48
Diğer Gelirler	130.849.931,52	243.223.350,27	481.661.159,20	85,88	98,03
Sermaye Gelirleri	78.786,22	39.983,84	1.031.510,75	-49,25	2479,82
Alacaklardan Tahsilat	8.613.284,97	65.378.926,00	262.961.624,11	659,05	302,21
Toplam	612.635.717,36	1.213.811.378,47	2.112.510.217,94	98,13	74,04
Bütçe Gelirlerinden Red ve İadeler Toplamı(-)	2.907.823,57	881.572,57	5.914.500,00	-69,68	570,90
Net Toplam	609.727.893,79	1.212.929.805,90	2.106.595.717,94	98,93	73,68

Tablodaki veriler dikkate alındığında, 2023 yılında net gelirler bir önceki yıla göre 893.665.912,04 TL'lik (%73,68) artış göstermiştir. Bu çerçevede; sermaye gelirleri 991.526,91 TL (%2.479,82), alacaklardan tahsilat 197.582.698,11 TL (%302,21) artış göstermiş; sermaye gelirlerindeki artışın taşınmaz satışlarından, alacaklardan tahsilat gelirindeki artış ise belediyelerle yapılan mahsuplaşmadan kaynaklandığı anlaşılmaktadır.

Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2021-2023) Seyri

Bütçe Giderinin Çeşidi	2021 Yılı (TL) (A)	2022 Yılı (TL) (B)	2023 Yılı (TL) (C)	2022-2021 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2023-2022 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Personel Giderleri	85.568.758,33	140.633.384,22	281.615.863,51	64,35	100,25
SGK Devlet Prim Giderleri	15.110.763,84	23.875.709,57	40.476.420,63	58	69,53
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	387.338.130,70	953.745.894,51	1.847.050.242,66	146,23	93,66
Faiz Giderleri	34.686.049,14	55.906.736,25	228.216.958,90	61,18	308,21
Cari Transferler	3.434.766,23	1.787.074,56	8.150.083,94	-47,97	356,06
Sermaye Giderleri	161.858.339,63	406.658.897,10	711.260.343,38	151,24	74,90
Toplam	687.996.807,87	1.582.607.696,21	3.116.769.913,02	130,03	96,94

BASKİ'nin bütçe giderleri toplamı 2023 yılında 2022 yılına göre 1.534.162.216,81 TL (%96,94) artmıştır. Gider kalemleri incelendiğinde; 2023 yılında personel giderlerinde 140.982.479,29 TL'lik (%100,25), faiz giderlerinde 172.310.222,65 TL'lik (%308,21) ve cari transfer giderlerinde 6.363.009,38 TL'lik (%356,06) artış olmuştur.

Faaliyet Sonuçları Tablosuna göre; bütçe ile ilgili olsun ya da olmasın BASKİ'nin faaliyetlerinden dolayı tahakkuk eden 2023 yılı Faaliyet Gideri 2.593.544.816,74 TL, Faaliyet Geliri 1.989.959.441,88 TL olup, Dönem Olumsuz Faaliyet Sonucu ise 603.585.374,86 TL olarak gerçekleşmiştir.

BASKİ'nin doğrudan hissedarı olduğu şirket aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

Tablo 7 : BASKİ'nin Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirket

Sıra No	Şirketin Adı	Toplam Sermaye Tutarı (TL)	BASKİ'nin Sahip Olduğu Sermaye Tutarı (TL)	Hisse Oranı (%)
1	Balıkesir Su ve Kanalizasyon İdaresi Personel Anonim Şirketi	110.000,00	110.000,00	100

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Kamu İdaresinin Muhasebe Sistemi

BASKİ'nin muhasebe kayıt işlemleri Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre gerçekleştirilmektedir. Mahalli idarelerin hesap planı, 23.12.2014 tarih ve 29214 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 46'ncı maddesinde ana hesap grupları, hesap grupları ve hesaplar itibarıyla belirlenmiş çerçeve hesap planında yer alan hesaplardan oluşmaktadır. Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer almamakla birlikte, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer alan herhangi bir hesabın kullanılması gerekliliği ortaya çıkarsa Yönetmelik'teki hesap planına ilave hesap eklemeye veya çıkarmaya, Hazine ve Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı yetkilidir.

Ayrıca, mahalli idarelere ait detaylı hesap planları, bu Yönetmelik'te belirlenen hesap

planı çerçevesinde Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle ilgili Bakanlıklarca hazırlanmaktadır.

Kamu İdaresinin Raporlama Sistemi

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 484 ve 485'inci maddeleri uyarınca; mali tablolar, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nde belirlenen ilkelere ve standartlara uygun olarak hazırlanır ve belirlenen sürelerde ilgililerin bilgisine sunulur. Bu bağlamda, İdarece üretilen cetvel ve temel mali tablolar ile diğer mali tablolar şunlardır:

- a) Mizan cetveli
- b) Temel mali tablolar
 - 1) Bilanço
 - 2) Faaliyet sonuçları tablosu
 - 3) Nakit akış tablosu
- c) Diğer mali tablolar
 - 1) Bütçe uygulama sonuçları tablosu
 - 2) Gelirlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu
 - 3) Giderlerin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu
 - 4) Giderlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu
 - 5) Bütçe gelirlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu
 - 6) Bütçe giderlerinin kurumsal sınıflandırılması tablosu
 - 7) Bütçe giderlerinin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu
 - 8) Bütçe giderlerinin finansal sınıflandırılması tablosu
 - 9) Bütçe giderlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu
 - 10) Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu.

Kamu İdaresi Tarafından Denetime Sunulan Defter, Tablo ve Belgeler

17.09.2020 tarih ve 31247 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay Başkanlığına gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuştur:

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,

- Faaliyet sonuçları tablosu,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli.

Kamu İdaresinin denetimi; yukarıda belirtilen defter, tablo ve belgeler ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

Denetim görüşü, Kamu İdaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki

düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Kontrol Ortamı Standartları

1. Kurum organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumluluklar ile yetki devirleri ve sınırları tam ve açık bir şekilde belirlenip yazılı hale getirilmiştir.
2. İdarede "Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri" ile ilgili eğitim ve bilgilendirme çalışmaları yeterlidir.
3. Personelin işe alınması, yer değiştirmesi, görevde yükselmesi, yeterlilik-performans değerlendirmesi ile disiplin hükümlerine yönelik insan kaynakları politikası, tam olarak belirlenmiş ve kurum çalışanlarına duyurulmuştur.
4. Hassas görevlere ilişkin prosedürler belirlenmemiştir.

Risk Değerlendirme Standartları

5. Stratejik plan, zamanında yayımlanmış ve içerik açısından mevzuata uygundur.
6. İdare performans programı içerik olarak mevzuata uygun şekilde hazırlanmış ve zamanında yayımlanmıştır.
7. İdare hiçbir iç kontrol riski belirlememiştir.
8. Risklerin değerlendirilmesine yönelik herhangi bir çalışma yapılmamıştır.

Kontrol Faaliyetleri Standartları

9. İdare tarafından yetkileri belirlemek amacıyla iş akış süreçleri hazırlanmıştır ve personele duyurulmuştur.

10. İdare tarafından yetki devirleri mevzuata uygun yapılmıştır.

11. İdarede yapılan görevlendirmelerde, bunları farklı kişiler arasında dağıtılarak “görevler ayrılığı” ilkesine uyulmuştur.

12. İdarece belirlenen risklerin kabul edilebilir düzeye indirilmesine yönelik kontrol faaliyetleri belirlenmemiştir.

13. Ön mali kontrol sistemi, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar’a uygun olarak kurulmuştur.

14. Kamu idaresinin ön mali kontrol yönergesi mevcuttur.

Bilgi ve İletişim Standartları

15. İdare faaliyet raporu içerik olarak mevzuata uygun hazırlanmıştır.

16. İdarenin Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı mevcuttur ve içerik olarak Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği’ne uygundur.

İzleme Standartları

17. İdarenin tüm birimleri tarafından iç kontrol sistemi, İdarenin tüm birimleri tarafından iç kontrol sistemi, yılda en az bir kez değerlendirilmemekte ve İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kuruluna raporlanmamaktadır.

18. Kamu İdaresinde iç denetim birimi kurulmamıştır. İç Denetçilerin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik eki Kamu İdareleri İtibariyle İç Denetçi Sayıları Listesinde kamu idaresi için 3 iç denetçi belirlenmiş olmasına rağmen henüz iç denetçi ataması yapılamamıştır.

19. İdarede iç denetim faaliyeti bulunmamaktadır.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Balıkesir Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü 2023 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, “Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular” bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: İdarenin Mülkiyetinde, Yönetiminde veya Kullanımındaki Taşınmazların Değer Tespitlerinin Yapılmaması

İdarenin mülkiyetinde yönetiminde ve kullanımındaki taşınmazların değer tespitinin yapılmadığı ve ilgili muhasebe hesaplarına kaydedilmediği görülmüştür.

Taşınmazların yönetimi, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 44, 45, 47 ve 60' ıncı maddelerinde düzenlenmiştir. 5018 sayılı Kanun kapsamında olan kurum ve kuruluşların mülkiyetinde, yönetiminde ve kullanımında bulunan taşınmazların kaydına ve icmallерinin düzenlenmesine ilişkin usul ve esasları belirlemek üzere bu Kanun'un 44, 45 ve 60'ıncı maddelerine dayanılarak Maliye Bakanlığınca hazırlanan "Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik" 13.09.2006 tarih ve 26307 sayılı Remi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe konulmuştur.

Yönetmelik'in "Kayıt ve kontrol işlemleri" başlıklı 5'inci maddesinde, tapuda kayıtlı olan taşınmazların maliyet bedeli üzerinden, bu taşınmazlardan maliyet bedeli belirlenemeyenlerin ise rayiç değerleri üzerinden kayıtlara alınacağı düzenlenmiştir.

Ancak bu taşınmazlardan maliyet ve rayiç bedeli belirlenemeyen taşınmazlar ile tapuda kayıtlı olmayan taşınmazlar başlığı altında yer alan taşınmazlardan sadece ekonomik olarak değerlendirmeye konu olanlar ile kamusal ihtiyaçlarda kullanılan taşınmazların, orta malları ve genel hizmet alanları başlığı altında yer alan taşınmazların ve de Bakanlık tarafından iz bedeli ile takip edilmesine karar verilen taşınmazların iz bedeli üzerinden kayıtlara alınacağı düzenlenmiştir.

17.03.2017 tarihli ve 30010 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik" ile söz konusu Yönetmelik'te değişiklik yapılmıştır. Buna göre kurumların, 31.12.2017 tarihine kadar taşınmazların fiili envanterini kural olarak maliyet bedeli üzerinden, maliyet bedeli

belirlenemeyenlerin ise rayiç değerleri üzerinden kayıtlara almaları gerekmektedir. Yönetmelik'e göre, taşınmazların rayiç değerinin; maliki kamu idaresince, başka bir kamu idaresinin yönetiminde veya kullanımında olanların ise bu idarelerce tespit edilmesi gerekmektedir.

Ayrıca, taşınmazların kayıtlara alınan değerinin 23.12.2014 tarihli ve 29214 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre güncellenmesi gerekmektedir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin Maddi duran varlıkların, "Hesap grubuna ilişkin işlemler" başlıklı 187'nci maddesine göre, maddi duran varlıklar hakkında, Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'in ilgili hükümleri ile bu maddede geçen hükümlere göre işlem yapılmaktadır. Maddeye göre, edinilen maddi duran varlıkların, maliyet bedeli ile bu Yönetmelik'in yürürlüğe girdiği tarihte mevcut olup hesaplarda yer almayan maddi duran varlıklardan envanter ve değerlemesi yapılanların ise muhasebe birimlerince ilgili maddi duran varlık hesabı ve net değer hesabına kaydedilmek suretiyle hesaplara alınması gerekmektedir.

Diğer taraftan, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 08.01.2018 tarihli ve 2018/11321 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı eki Yönetmelik ile değiştirilen ve 01.01.2018 tarihinden geçerli olmak üzere yürürlüğe giren "Maddi duran varlıkların kayıt değerleri" başlıklı 26'ncı maddesine göre, gerek yatırım ve gerekse kullanım amacıyla edinilen maddi duran varlıkların maliyet bedeliyle muhasebeleştirilmesi, herhangi bir maliyet yüklenilmeksizin edinilen maddi duran varlıkların ise gerçeğe uygun değeriyle muhasebeleştirilmesi, varlığın gerçeğe uygun değeri bilinmiyorsa idarece tespit edilen değerinin esas alınması gerekmektedir.

Yönetmelik'in 4'üncü maddesine göre gerçeğe uygun değer, piyasa koşullarında muvazaasız bir işlemde bilgili ve istekli taraflar arasında bir varlığın el değiştirmesi veya bir borcun ödenmesi için belirlenen tutarı ifade etmektedir. Yukarıda bahsi geçen mevzuat hükümlerine göre, kamu idarelerinin mülkiyetinde bulunan taşınmazların rayiç değerlerinin belirlenerek ilgili maddi duran varlık hesaplarına kaydedilmesi gerekmektedir.

Yapılan incelemede, İdarenin mülkiyetinde yönetiminde ve kullanımındaki taşınmazların rayiç değer tespitlerinin yapılmadığı ve muhasebe kayıtlarına alınmadığı görülmüştür.

Bu durum mali tablolarda 250 Arazi ve Arsalar Hesabı, 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı ve 252 Binalar Hesabının hatalı görünmesine sebep olmaktadır.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Çevre Katkı Paylarının Bakanlığına Zamanında Aktarılmaması

İdare tarafından tahsil edilen çevre katkı paylarının mevzuatta belirlenen sürede Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığına zamanında aktarılmadığı görülmüştür.

2872 sayılı Çevre Kanunu'nun "Çevre katkı payı alınması, diğer gelirler ve bütçe ödenekleri" başlıklı 18'inci maddesinin birinci fıkrasında;

"Çevre kirliliğinin önlenmesi, çevrenin iyileştirilmesi ve çevre ile ilgili yatırımların desteklenmesi amacıyla;(...)

b) Büyükşehir belediyeleri su ve kanalizasyon idarelerince tahsil edilen su ve kullanılmış suları uzaklaştırma bedelinin yüzde biri,

çevre katkı payı olarak tahsil edilir. Tahsil edilen bu tutarlar, ilgililerce en geç ertesi ayın onbeşine kadar ilgili mal saymanlıkları hesaplarına aktarılır ve bütçeye gelir kaydedilir." hükmü yer almaktadır.

Söz konusu Kanun'a dayanılarak hazırlanan ve 03.04.2007 tarihli ve 26482 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Çevre Gelirlerinin Takip ve Tahsili İle Tahsilat Karşılığı Öngörülen Ödeneğin Kullanımı Hakkında Yönetmelik'in 6'ncı maddesinin ikinci fıkrasının (b) bendinde ise;

"b) Büyükşehir belediyeleri su ve kanalizasyon idarelerince; çevre temizlik vergisi, katma değer vergisi dâhil her türlü vergi ve cezadan arındırılmış net metreküp karşılığı su bedeli ve kullanılmış suları uzaklaştırma bedeli olarak tahsil edilen meblağın yüzde biri oranındaki tutar en geç ertesi ayın onbeşine kadar büyükşehir belediyesinin bulunduğu mahaldeki ilgili muhasebe birimi hesaplarına aktarılır ve bütçeye gelir kaydedilir. Büyükşehir belediyelerince ilgili muhasebe birimine yatırılan tutarı gösteren alındı belgesi, tutarın yatırıldığı ayın sonuna kadar ilgili büyükşehir belediyesince Bakanlığa gönderilir." demek suretiyle çevre katkı payının tahsiline ilgili hususlar belirlenmiştir.

Yapılan incelemede, aşağıdaki tabloda ayrıntısı gösterildiği üzere, İdare tarafından tahsil edilen çevre katkı paylarından 2021 yılında 602.913,66 TL ve 2022 yılında 7.021.819,32 TL ve 2023 yılında 10.647.561,22 TL olmak üzere toplam 18.272.294,20 TL çevre katkı payının Bakanlığa aktarılmadığı tespit edilmiştir.

Tablo 8 : Bakanlığa Aktarılmayan Çevre Katkı Payları

2021 YILI	SU BEDELİ	ATIKSU BEDELİ	TOPLAM	TAHAKKUK %1 PAYI	VADE TARİHİ	ÖDENEN TUTAR	KALAN TUTAR
KASIM	23.132.081,64	9.260.749,87	32.392.831,51	323.928,32	15.12.2021	0,00	323.928,32
ARALIK	18.693.697,97	9.204.836,03	27.898.534,00	278.985,34	15.01.2022	0,00	278.985,34
TOPLAM	41.825.779,61	18.465585,90	60.291.365,51	602.913,66		0,00	602.913,66
2022 YILI	SU BEDELİ	ATIKSU BEDELİ	TOPLAM	TAHAKKUK %1 PAYI	VADE TARİHİ	ÖDENEN TUTAR	KALAN TUTAR
OCAK	19.221.913,05	7.553.279,63	26.775.192,68	267.751,93	15.02.2022	0,00	267.751,93
ŞUBAT	19.102.802,36	8.070.997,55	27.173.799,91	271.738,00	15.03.2022	0,00	271.738,00
MART	23.783.519,58	10.557.007,98	34.340.527,56	343.405,28	15.04.2022	0,00	343.405,28
NİSAN	21.680.274,83	9.393.317,02	31.073.591,85	310.735,92	15.05.2022	0,00	310.715,92
MAYIS	27.888.394,44	11.374.667,59	39.263.062,03	392.630,62	15.06.2022	0,00	392.630,62
HAZİRAN	40.780.525,62	17.882.964,25	58.663.489,87	586.634,90	15.07.2022	0,00	586.634,90
TEMMUZ	49.454.107,78	19.260.614,37	68.714.722,15	687.147,22	15.08.2022	0,00	687.447,22
AĞUSTOS	67.684.040,62	26.844.714,15	94.528.754,77	945.287,55	15.09.2022	0,00	945.287,55
EYLÜL	66.165.185,07	26.627.305,13	92.792.490,20	927.924,90	15.10.2022	0,00	927.924,90
EKİM	57.207.355,10	24.456.632,06	81.663.987,16	816.639,87	15.11.2022	0,00	816.639,87
KASIM	57.008.604,11	23.308.329,45	80.316.933,56	803.169,34	15.12.2022	0,00	803.169,37
ARALIK	45.270.103,97	21.577.272,39	66.847.376,36	668.473,76	15.01.2023	0,00	668.473,76
TOPLAM	495.246.826,53	206.907.101,57	702.153.928,10	7.021.539,28		0,00	7.021.819,32
2023 YILI	SU BEDELİ	ATIKSU BEDELİ	TOPLAM	TAHAKKUK %1 PAYI	VADE TARİHİ	ÖDENEN TUTAR	KALAN TUTAR
OCAK	46.444.155,07	20.567.924,99	67.012.080,06	670.120,80	15.02.2023	0,00	670.120,80
ŞUBAT	41.364.975,72	18.854.505,88	60.219.481,60	602.194,82	15.03.2023	0,00	602.194,82
MART	41.996.395,69	20.409.833,53	62.406.229,22	624.062,29	15.04.2023	0,00	624.062,29
NİSAN	42.126.385,31	18.852.298,33	60.978.683,64	609.786,84	15.05.2023	0,00	609.786,84
MAYIS	51.200.959,19	21.843.977,81	73.044.937,00	727.795,56	15.06.2023	0,00	730.449,37
HAZİRAN	50.533.352,66	21.737.280,60	72.270.633,26	722.706,33	15.07.2023	0,00	722.706,33
TEMMUZ	65.692.964,25	27.745.569,03	93.438.533,28	934.385,33	15.08.2023	0,00	934.385,33
AĞUSTOS	83.821.285,01	34.511.357,09	118.332.642,10	1.183.326,42	15.09.2023	0,00	1.183.326,42
EYLÜL	85.100.320,40	34.200.853,25	119.301.173,65	1.193.011,74	15.10.2023	0,00	1.193.011,74
EKİM	88.748.656,48	36.036.770,81	124.785.427,29	1.247.854,27	15.11.2023	0,00	1.247.854,27
KASIM	81.635.341,55	34.376.822,99	116.012.164,54	1.160.121,65	15.12.2023	0,00	1.160.121,65
ARALIK	66.635.779,18	30.583.738,56	97.219.517,74	972.195,18	15.01.2024	0,00	972.195,18
TOPLAM	745.300.570,51	319.720.932,87	1.065.021.503,38	10.647.561,22		0,00	10.647.561,22

Bu gelirlerin tahsilatında 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri uygulandığından idarenin gecikme zammına maruz kalmaması için çevre katkı paylarını Yönetmelikte belirtilen vadelerde ödemesi önem arz etmektedir.

Bu itibarla, 2872 sayılı Çevre Kanunu uyarınca zamanında gönderilmeyen 18.272.294,20 TL tutarındaki çevre katkı payının herhangi bir ek mali külfete sebep olunmaması açısından mevzuatta belirtilen süre içerisinde Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığına aktarılması gerekmektedir.

BULGU 2: Çevre Temizlik Vergisi Paylarının İlgili Belediyelere Zamanında Aktarılmaması

İdare tarafından büyükşehir belediyesi sınırları dâhilinde bulunan konutlardan tahsil edilen Çevre Temizlik Vergisi (ÇTV) ile bu vergilerin zamanında ödenmemesi nedeniyle tahsil edilen gecikme zamlarının ilgili ilçe belediyelerine ve büyükşehir belediyesine zamanında aktarılmadığı görülmüştür.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun "Çevre temizlik vergisi" başlıklı mükerrer 44'üncü maddesinin birinci fıkrasında belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde bulunan ve belediyelerin çevre temizlik hizmetlerinden yararlanan konut, iş yeri ve diğer şekillerde kullanılan binaların çevre temizlik vergisine tabi olduğu; aynı maddenin yedinci fıkrasında su tüketim miktarı esas alınmak suretiyle hesaplanan çevre temizlik vergisinin, su faturasında ayrıca gösterilmek suretiyle tahakkuk etmiş sayılacağı ve bu suretle tahakkuk eden verginin, su tüketim bedeli ile birlikte belediyelerce tahsil edileceği belirtilmiş olup su ve kanalizasyon hizmetleri ayrı bir kanunla düzenlenmiş bulunan büyükşehir belediye sınırları ve mücavir alanlardaki çevre temizlik vergisinin ise 2560 sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun hükümlerine göre kurulan su ve kanalizasyon idarelerince tahsil edileceği hüküm altına alınmıştır.

Söz konusu maddenin dokuzuncu ve onuncu fıkralarında, su ve kanalizasyon idarelerinin, büyükşehir dâhilindeki her ilçe belediyesinin belediye ve mücavir alan sınırları içinde bulunan konutlara ilişkin olarak tahsil ettiği çevre temizlik vergisi ile bu verginin süresinde ödenmemesi nedeniyle tahsil ettiği gecikme zammının yüzde seksenini tahsilatı takip eden ayın yirminci günü akşamına kadar bir bildirim ile ilgili belediyeye bildirerek aynı süre içinde ödemesi gerektiği, yüzde yirmisini ise münhasıran çöp imha tesislerinin kuruluş ve işletmelerinde kullanılmak üzere büyükşehir belediyesinin hesabına tahsilatı takip eden ayın yirminci günü akşamına kadar aktaracağı; tahsil ettiği vergiyi veya gecikme zammını yukarıda belirtilen süre içinde ilgili belediyeye yatırmayan idarelerden, bu tutarların 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre gecikme zammı tatbik edilerek tahsil edileceği belirtilmiştir.

Bu hükümlere göre su ve kanalizasyon idarelerinin, büyükşehir ilçe belediyesi sınırları içerisinde bulunan konutlara ilişkin olarak tahsil ettiği çevre temizlik vergisi ile bu verginin süresinde ödenmemesi nedeniyle tahsil ettiği gecikme zammının yüzde seksenini, takip eden ayın yirminci günü akşamına kadar bir bildirim ile ilgili ilçe belediyeye bildirerek aynı süre içerisinde ödemekle yükümlü olduğu; yüzde yirmisini ise münhasıran çöp imha tesislerinin kuruluş ve işletmelerinde kullanılmak üzere büyükşehir belediyesinin hesabına tahsilatı takip eden ayın yirminci günü akşamına kadar aktaracağı; idarelerin söz konusu ödemeleri belirtilen süre içerisinde yapmamları durumunda bu tutarların ilgili belediyeler tarafından gecikme zammı tatbik edilerek tahsil edileceği açıktır.

Yapılan incelemede, 31.12.2023 tarihi itibarıyla idarenin kayıtlarından aşağıdaki tabloda ayrıntısı gösterilen toplamda 11.065.240,11 TL tutarındaki ÇTV payının ilgili belediyelere aktarılmadığı tespit edilmiştir.

Tablo 9 : Belediyelere Aktarılmayan ÇTV ve Gecikme Zamları

Sıra No	Belediyeler	Tahsil Edilmesine Rağmen Aktarılmayan ÇTV + Gecikme Zamları (TL)
1	Altıeylül Belediyesi	1.321.381,31
2	Ayvalık Belediyesi	1.039.318,19
3	Balya Belediyesi	130.974,22
4	Bandırma Belediyesi	1.841.756,77
5	Bigadiç Belediyesi	271.614,22
6	Burhaniye Belediyesi	772.964,36
7	Dursunbey Belediyesi	172.541,54
8	Edremit Belediyesi	536.863,62
9	Erdek Belediyesi	105.999,16
10	Gömeç Belediyesi	236.122,04
11	Gönen Belediyesi	937.244,85
12	Havran Belediyesi	171.275,80
13	İvrindi Belediyesi	182.000,45
14	Karesi Belediyesi	1.410.247,79
15	Kepsut Belediyesi	127.724,02
16	Manyas Belediyesi	192.139,52
17	Marmara Belediyesi	80.560,63
18	Savaştepe Belediyesi	53.894,60
19	Sındırgı Belediyesi	195.142,86
20	Susurluk Belediyesi	495.185,73
21	Balıkesir Büyükşehir Belediyesi	790.288,43
Genel Toplam		11.065.240,11

Yukarıda bahsedilen denetim tespiti üzerine İdare tarafından, Çevre Temizlik Vergisi Paylarının tüm Belediye Başkanlıkları ile aylık olarak mutabakat sağlanarak hesaplarına aktarıldığı, Ekim 2023 tarihine kadar olan Çevre Temizlik Vergilerinin aylık olarak düzenli bir şekilde ilgili Belediye Başkanlıkları hesaplarına aktarıldığı, ancak Kasım 2023 tarihinden itibaren ekonomik dalgalanmalardan kaynaklı tahsilatlarda yaşanan düşüş nedeniyle ödemelerde aksamalar meydana geldiği, 2024 yılı içinde ilgili belediye başkanlıkları hesaplarına toplam 2.772.240,04 TL ödeme yapıldığı, 31.12.2023 tarihindeki borç tutarından

8.293.000,07 TL borç kaldığı belirtilerek toplanan nakit doğrultusunda ilgili Belediye hesaplarına ödemelerin yapılmaya devam ettiği ve nakit planlaması doğrultusunda tahsil edilen bedellerin aylık olarak süresinde aktarılması hususunda gerekli hassasiyetin gösterileceği belirtilmiştir.

Ancak; İdarece 2024 yılı içinde 2.772.240,04 TL ödeme yapıldığına ilişkin bir kanıtlayıcı evrak ibraz edilmediği için hesaplarda ve tahakkuk kayıtlarında düzeltme hususunda işlem tespit edilmediği görülmüştür.

İdarenin ek bir mali yükü karşılığın önlemeyi teminen konutlara ilişkin olarak tahsil ettiği Çevre Temizlik Vergisi ile bu verginin zamanında ödenmemesi nedeniyle tahsil ettiği gecikme zammının ilgili ilçe ve büyükşehir belediyesine belirtilen sürelerde aktarılması gerekmektedir.

BULGU 3: İçme Suyu Tesislerine İlişkin Elektrik Bedellerinin Mesken Aboneliği Yerine Sanayi Aboneliği Üzerinden Fiyatlandırılması

İdare tarafından içme suyu temini ve dağıtımını amacıyla kullanılan tesislerin aboneliğinin geriye dönük olarak mesken aboneliği olarak değiştirilmemesi neticesinde elektrik faturalarının dağıtım şirketi tarafından sanayi aboneliği üzerinden faturalandırıldığı görülmüştür.

31.12.2015 tarihli ve 29579 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Dağıtım Lisansı Sahibi Tüzel Kişiler ve Görevli Tedarik Şirketlerinin Tarife Uygulamalarına İlişkin Usul ve Esaslar'ın 4'üncü maddesinde 24.02.2022 tarih ve 10817 sayılı Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu (EPDK) Kararıyla değişikliğe gidilmiş ve değişiklik 01.03.2022 tarih 31765 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır. Düzenlemede;

“(1) Mesken olarak kullanılan müstakil binalar, apartmanlar ve apartmanlar içindeki bağımsız bölümler, konut kooperatifleri ve konut siteleri ile bu yerlerin ayrı sayaç ile ölçümleri yapılan kalorifer, asansör, hidrofor, merdiven otomatığı, kapıcı dairesi ve benzeri ortak kullanım yerleri, ibadethaneler ile müştemilatı niteliğindeki lojman ve benzeri yerleri, muhtarlık hizmet binalar, T.C. İçişleri Bakanlığı Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı (AFAD) tarafından kurulan geçici barınma merkezleri, iktisadi işletmeleri hariç olmak üzere dernek ve vakıf merkezleri ile bunların şubeleri, cemevleri, köylerde içme suyu temini ve dağıtımını amaçlı kullanılan tesisler mesken abone grubu kapsamındadır.”

denilmiştir.

Bu değişiklik ile köylerde içme suyu temini ve dağıtımını amaçlı kullanılan tesisler mesken abone grubuna alınmıştır.

İdare 01.03.2022 tarihinde konuyu dağıtım şirketine resmi yazıyla bildirmiş, dağıtım şirketi 14.03.2022 tarihli cevap yazısında 6360 sayılı Kanun ile birlikte Balıkesir il sınırları içerisinde yer alan köylerin tüzel kişiliklerinin kaldırılmış olduğu gerekçesiyle talebi yerinde görmemiştir.

24.08.2022 tarihinde konu idare tarafından EPDK'ya yazılmış, 25.08.2022 tarih E-32841861-622.02 sayı ve Mesken Tarifesi Hk. konulu EPDK görüşünde 5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu'nun ek 3'üncü maddesi ve 6360 sayılı On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un geçici 1'inci maddesine atıfla talebi yerinde görmüş ve köy iken mahalleye dönüşen kırsal mahalle veya kırsal yerleşik alan olarak belirlenen ve içme ile kullanma suları için indirim uygulanmakta olan yerlerde ve 6360 sayılı Kanunun geçici 1'inci maddesinin on beşinci fıkrası kapsamında tüzel kişiliği kaldırılan ve içme ile kullanma suları için indirim uygulanmakta olan yerlerde içme suyunun indiriminin geçerli olduğu süre ile sınırlı olmak üzere talebi kabul etmiştir ancak geriye yönelik olarak mesken aboneliğine geçişin yapılmasını uygun görmemiştir. EPDK'nın bu görüşü üzerine ilgili tedarik şirketine İdare tarafından yeniden başvuru yapılmış kırsal mahallelerdeki içme suyu tesislerinin elektrik aboneliği Ekim ayından itibaren "mesken aboneliğine" geçirilmiştir.

İdare, kırsal mahalle veya kırsal yerleşik alan olarak belirlenen yerlerdeki içme suyu tesislerinde mesken aboneliğinin Usul ve Esasların Resmi Gazete'de yayımlandığı 01.03.2022 tarihi itibarıyla uygulanması gerektiğine ilişkin 07.12.2022 tarihinde yeniden EPDK'ya başvuruda bulunmuş, ancak EPDK'nın 15.12.2022 tarihli ve E-32841861-110.05.99-589053 sayılı yazısında 01.03.2022 tarihinin mesken aboneliği başlangıç tarihi olarak esas alınmaması gerektiği belirtilmiştir.

Yapılan incelemede, Mart-Eylül 2022 tarihleri arasında ilgili tesisler için ödenen elektrik faturalarında Usul ve Esaslarda değişikliğin yapıldığı 01.03.2022 tarihinin mesken aboneliği başlangıç tarihi olarak esas alınmaması ve sanayi aboneliği üzerinden fiyatlandırılması sonucunda kurum bütçesinden 64.089.125,20 TL fazla elektrik bedeli ödendiği tespit edilmiştir. Oysaki Usul ve Esaslardaki değişikliğin Resmi Gazetede yayımlandığı 01.03.2022 tarihinden itibaren köylerde içme suyu temini ve dağıtımını amaçlı kullanılan tesislerin elektrik aboneliklerinin mesken abone grubu kapsamına geçirilmesi Dağıtım Lisansı Sahibi Tüzel Kişiler ve Görevli Tedarik Şirketlerinin Tarife Uygulamalarına

İlişkin Usul ve Esaslar gereğince zorunludur.

Sonuç olarak, Usul ve Esaslardaki değişikliğin Resmi Gazete'de yayımlandığı ve İdarenin de ilk başvurusunu yaptığı tarih olan 01.03.2022 tarihinden mesken tarifesine geçilen tarih arasında yüksek tarifenin uygulanması sonucu oluşan fazla ödeme tutarının ilgili elektrik tedarik şirketinden geri alınması için gerekli hukuki adımların atılması gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 4: İlçe Belediyeleri Adına Yapılan Evsel Katı Atık ve Çevre Temizlik Vergisi Tahsilatlarından Hizmet Bedeli Adı Altında Yapılan Kesintilerin İade Edilmemesi

İdare tarafından, Balıkesir Büyükşehir Belediye Meclisinin 25.01.2016 tarihli ve 147 no.lu Kararına istinaden ilçe belediyeleri adına tahsil edilen Evsel Katı Atık Bedelleri ve Çevre Temizlik Vergisi (ÇTV) tutarları üzerinden %5 oranında hizmet bedeli şeklinde yapılan kesintinin, mahkeme kararı ve Sayıştay Raporu ile mevzuata aykırı olduğunun belirlenmesi üzerine 2018 yılı Mart ayında iptal edilmesine rağmen önceden yapılan hatalı kesintilerin ilgili belediyelere iade edilmediği görülmüştür.

Balıkesir Büyükşehir Belediye Meclisinin 25.01.2016 tarihli ve 147 no.lu kararı uyarınca, 2016 yılından başlayarak 2018 Mart ayına kadar ilçe belediyeleri adına toplanılan Çevre Temizlik Vergisi ve Evsel Katı Atık Bedeli tahsilatları üzerinden %5 oranında BASKİ tarafından kesinti yapılmıştır.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun "Çevre temizlik vergisi" başlıklı mükerrer 44'üncü maddesinin birinci fıkrasında, belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde bulunan ve belediyelerin çevre temizlik hizmetlerinden yararlanan konut, iş yeri ve diğer şekillerde kullanılan binaların çevre temizlik vergisine tabi olduğu; yedinci fıkrasında, su tüketim miktarı esas alınmak suretiyle hesaplanan çevre temizlik vergisinin su faturasında ayrıca gösterilmek suretiyle tahakkuk etmiş sayılacağı, su ve kanalizasyon hizmetleri ayrı bir kanunla düzenlenmiş bulunan büyük şehir belediye sınırları ve mücavir alanlardaki çevre temizlik vergisinin ise 20.11.1981 tarihli ve 2560 sayılı Kanun hükümlerine göre kurulan su ve kanalizasyon idarelerince tahsil edileceği; sekizinci fıkrasında, su ve kanalizasyon idarelerinin büyükşehir dahilindeki her ilçe belediyesinin belediye ve mücavir alan sınırları içinde bulunan konutlara ilişkin olarak tahsil ettiği çevre temizlik vergisi ile bu verginin süresinde ödenmemesi nedeniyle tahsil ettiği gecikme zammının yüzde seksenini tahsilatı takip eden ayın yirminci günü akşamına kadar bir bildirim ile ilgili belediyeye bildirerek aynı süre içinde ödeyeceği; dokuzuncu fıkrasında, tahsil ettiği vergiyi veya gecikme zammını yukarıda belirtilen süre içinde

ilgili belediyeye yatırmayan idarelerden, bu tutarların 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre gecikme zammı tatbik edilerek tahsil edileceği hükme bağlanmıştır.

2872 sayılı Çevre Kanunu'nun "İzin alma, arıtma ve bertaraf etme yükümlülüğü" başlıklı 11'inci maddesinin on birinci fıkrasında, büyükşehir belediyeleri ve belediyelerin evsel katı atık bertaraf tesislerini kurmak, kurdurmak, işletmek veya işlettirmekle yükümlü olduğu, bu hizmetten yararlanan ve/veya yararlanacakların, sorumlu yönetimlerin yapacağı yatırım, işletme, bakım, onarım ve ıslah harcamalarına katılmakla yükümlü olduğu ve bu hizmetten yararlananlardan, belediye meclisince belirlenecek tarifeye göre katı atık toplama, taşıma ve bertaraf ücreti alınacağı ifade edilmiştir. Bu Kanun maddesine istinaden 27.10.2010 tarihli ve 27742 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Atıksu Altyapı ve Evsel Katı Atık Bertaraf Tesisleri Tarifelerinin Belirlenmesinde Uyulacak Usul ve Esaslara İlişkin Yönetmelik'in "Faturalandırma" başlıklı 22'nci maddesinde; atıksu ve evsel katı atık hizmetlerine ait ücretlendirmenin yapılan hizmetin karşılığı olarak müstakilen, düzenli aralıklarla su faturaları üzerinden yapılacağı belirlenmiştir.

Buna göre, Büyükşehir belediyeleri ve ilçe belediyelerine yasal düzenleme ile gelir olarak verilmesi öngörülen çevre temizlik vergisi ve evsel katı atık bedeline ilişkin tahsilatların Su ve Kanalizasyon İdareleri tarafından yapılması mevzuat ile verilen bir görev olmasına karşın bu tahsilat görevi karşılığında hizmet bedeli adı altında kesinti yapılabilmesine müsaade eden herhangi bir hüküm bulunmamaktadır. Dolayısıyla büyükşehir belediyeleri ve ilçe belediyelerine ait söz konusu vergi ve bedellerden Belediye Meclis Kararı ile su ve kanalizasyon idaresince hizmet bedeli adı altında kesinti yapılması kanuna aykırılık teşkil etmektedir.

Ayrıca su ve kanalizasyon idarelerine ilişkin görev, yetki, teşkilat, gelir ile hak ve muafiyetlerin belirlendiği kanun olan 2560 sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun'da su ve kanalizasyon idarelerinin gelirleri içinde bu tür bir gelir de sayılmamıştır.

Nitekim Balıkesir İdare Mahkemesinin 2017/2606 no.lu Kararı ile "(...) meclis kararının, yasal dayanaklarıyla birlikte gerekçeli olarak ortaya konulmadığı ve kamu hizmeti ve kamu yararı gereklerine aykırı olarak tesis edildiği açık olduğundan hukuka ve mevzuata aykırı (...) işlemin iptaline" karar verilmiştir. Balıkesir Su ve Kanalizasyon İdaresi 2017 yılı Sayıştay Raporundaki; "(...) Dolayısıyla, kurum tarafından hizmet bedeli adı altında ilçe belediyelerine göndereceği tutarlardan %5 oranında bir komisyonun kesilmesi uygulamasına

son verilmesi” tespiti üzerine, İdare tarafından uygulamaya Mart 2018 tarihinde son vermiştir.

Yapılan incelemede; belediyeler adına tahsil edilen Çevre Temizlik Vergisi ile gecikme zammı tutarlarından ve evsel katı atık hizmet bedelleri ile gecikme zamları ve bunlara ilişkin Katma Değer Vergisi tutarlarından yasal düzenlemelere aykırı kesilen %5 hizmet bedeli toplamının aşağıdaki tabloda da gösterildiği üzere 3.379.030,79 TL olduğu ve bu tutardan iade edilmesi gereken 3.236.669,97 TL’sinin iade edilmediği tespit edilmiştir.

Tablo 10 : 2016-2018 Yılları ÇTV ve Evsel Katı Atık Bedellerinden Yapılan %5 Hizmet Bedeli Kesintisi

BELEDİYELER	ÇTV ve gecikme zammı tutarlarından alınan %5 hizmet bedeli (TL)	Evsel katı atık hizmet bedelleri ile gecikme zamları ve bunlara ilişkin KDV’den alınan %5 hizmet bedeli (TL)	Toplam %5 hizmet bedeli (TL)	Yapılan İade (TL)	Belediyelere İadesi Gereken Hizmet Bedeli (TL)
Altıeylül Belediyesi	153.821,25	365.868,04	519.689,29		519.689,29
Ayvalık Belediyesi	93.810,96	186.188,74	279.999,70		279.999,70
Balya Belediyesi	2.467,78	23.008,46	25.476,24		25.476,24
Bandırma Belediyesi	142.360,82	378.043,34	520.404,16	142.360,82	378.043,34
Bigadiç Belediyesi.	20.392,86	54.970,51	75.363,37		75.363,37
Burhaniye Belediyesi	62.413,83	69.725,42	132.139,25		132.139,25
Dursunbey Belediyesi	17.175,92	73.141,45	90.317,37		90.317,37
Edremit Belediyesi	127.502,68	155.509,94	283.012,62		283.012,62
Erdek Belediyesi	27.408,45	158.616,74	186.025,19		186.025,19
Gömeç Belediyesi.	13.898,52	11.260,19	25.158,71		25.158,71
Gönen Belediyesi.	63.066,99	166.474,14	229.541,13		229.541,13
Havran Belediyesi	13.048,43	43.747,92	56.796,35		56.796,35
İvrindi Belediyesi.	14.414,16	33.540,23	47.954,39		47.954,39
Karesi Belediyesi	186.329,23	411.882,96	598.212,19		598.212,19
Kepsut Belediyesi.	7.468,40	37.991,74	45.460,14		45.460,14
Manyas Belediyesi	10.808,31	31.104,83	41.913,14		41.913,14
Marmara Belediyesi	14.535,32	40.935,98	55.471,30		55.471,30
Savaştepe Belediyesi	13.111,48	25.462,56	38.574,04		38.574,04
Sındırgı Belediyesi	20.665,70	41.164,83	61.830,53		61.830,53
Susurluk Belediyesi	36.099,04	29.592,64	65.691,68		65.691,68
GENEL TOPLAM	1.040.800,13	2.338.230,66	3.379.030,79	142.360,82	3.236.669,97

Yasal düzenlemelere aykırı olarak 2016 yılından başlayarak 2018 yılı Mart ayına kadar belediyeler adına toplanılan Çevre Temizlik Vergisi ve Evsel Katı Atık tahsilatları üzerinden yapılan %5 hizmet bedeli kesintisi tutarı olan 3.236.669,97 TL’nin ilgili belediyelere iade edilmesi gerekmektedir.

BULGU 5: Kanalizasyon ve Su Tesisleri Harcamalarına Katılma Payının Alınmaması

İdare tarafından gerçekleştirilen içme suyu şebekesi ve atık su kanal şebekesi yapım işleri için yapılan harcamalardan faydalanan gayrimenkullerin sahiplerinden alınması gereken “kanalizasyon harcamalarına katılma payı” ve “su tesisleri harcamalarına katılma payı” tahakkuklarının yapılmadığı ve tahsil edilmediği görülmüştür.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun "Kanalizasyon harcamalarına katılma payı" başlıklı 87'nci maddesinde, belediyelerce ve belediyelere bağlı müesseselerce, yeni kanalizasyon tesisi yapılması veya mevcut tesislerin sıhhi ve fenni şartlara göre ıslah edilmesi halinde, bunlardan faydalanan gayrimenkullerin sahiplerinden, “kanalizasyon harcamalarına katılma payı” alınması; "Su tesisleri harcamalarına katılma payı" başlıklı 88'inci maddesinde de yeni içme suyu şebeke tesisleri yapılması veya mevcut şebeke tesislerinin tevsi ve ıslahı hallerinde dağıtımın yapıldığı saha dâhilindeki gayrimenkullerin sahiplerinden “su tesisleri harcamalarına katılma payı” alınması öngörülmüştür.

Kanun'un "Payların tahakkuk şekli" başlıklı 90'ıncı maddesinde, su tesisleri ile kanalizasyon harcamalarına katılma paylarının hizmetten faydalanma şekillerine göre ilgili gayrimenkul sahipleri arasında ve 89'uncu maddeye göre hesaplanan katılma payları toplamının ilgili gayrimenkullerin vergi değerleri toplamına oranlanarak dağıtılması suretiyle hesaplanıp tahakkuk ettirileceği açıkça belirtilmiştir.

Kanun'un "Tahakkuk zamanı" başlıklı 91'inci maddesinde harcamalara katılma paylarının tahakkukunun, işler hangi ihale usulü ile yapılmış olursa olsun, hizmetin tamamlanarak halkın istifadesine sunulmasından sonra yapılacağı, yazılı tebliğ ile verilecek süre içinde ilgililerin harcamalara katılma paylarını peşin ödemeyi kabul etmeleri halinde, bu payların, kabule ilişkin yazılı başvuru tarihinden itibaren bir ay içinde tahakkuk ettirileceği; "Payların ilanı" başlıklı 92'nci maddesinde ise yazılı esaslar dairesinde hesaplanan payların, mükelleflerin soyadları, adları, adresleri ve kendilerine isabet eden pay miktarını gösteren ve mahiyetlerine göre mahalle, cadde ve sokak itibarıyla düzenlenecek tahakkuk cetvellerinin bir ay süre ile belediye ilan yerlerine asılması suretiyle ilan olunacağı ve katılma payları tutarlarının mükelleflere ayrıca tebliğ olunacağı belirtilerek payların hesaplanması, tahakkuku ve tahsili usulü açıklanmıştır.

Yapılan incelemede, Su ve Kanalizasyon İdaresi tarafından içme suyu şebekesi, atık su kanal şebekesi ve arıtma tesisi- su deposu yapım işi gerçekleştirildiği ve gayrimenkul

sahiplerinin kullanımına sunulduğu, ancak yapılan giderlerle ilgili olarak pay sahiplerine düşen kısımların tahakkuk ettirilerek, tahsili için gereken tedbirlerin alınmadığı tespit edilmiştir.

Gayrimenkul değerini ve kullanıcılarının yaşam kalitesini artıran bu tür yatırım maliyetlerinin mevzuatta belirtilen yöntemlerle gayrimenkul sahiplerine dağıtılması gerekmekte olup söz konusu harcamalara katılım paylarının alınıp alınmaması idarelerin takdirinde değildir. Katılım payları amme alacağı niteliğindeki kamu gelirlerinden olduğundan, bu gelirlerin zamanında tahakkuk ettirilmemesi de katılım paylarının zaman aşımına uğraması riskini doğuracaktır.

BULGU 6: Taşınmazların Cins Tashihlerinin Yapılmaması

İdarenin tapuda kayıtlı taşınmazlarından, tapu kaydı ile mevcut kullanım şekli farklılık gösteren taşınmazlar olmasına rağmen cins tashih işlemlerinin yapılmadığı görülmüştür.

02.10.2006 tarihli ve 26307 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'in "Tanımlar" başlıklı 4'üncü maddesinde cins tashihi, "Binalar, arazi ve arsalar ile yer altı ve yer üstü düzenlerinin mevcut kullanım şekilleri ile tapu kayıtlarının farklılık göstermesi durumunda tapu kayıtlarının mevcut kullanım şekli dikkate alınarak düzeltilmesi işlemi" olarak tanımlanmaktadır.

Aynı Yönetmelik'in "Cins tashihlerinin yapılması" başlıklı 10'uncu maddesinde;

"(1) Kamu idareleri; mülkiyetlerinde, yönetimlerinde ve kullanımlarında bulunan taşınmazların mevcut kullanım şekli ile tapu kaydının birbirine uygun olmaması durumunda, tapu kayıtlarında cins tashihinin yapılması için gerekli işlemleri yaparlar.

(2) Tahsis edilen ve üzerinde irtifak hakkı tesis edilen taşınmazlar açısından bu yükümlülük kullanan idarenin veya gerçek veya tüzel kişilerin durumu tespit eden yazısı üzerine taşınmaz maliki idareye aittir. Ancak cins tashihine ilişkin gerekli belgeler ile buna ilişkin malî yükümlülükler kullanıcılar tarafından karşılanır." denilerek taşınmazların cins tashihlerinin yapılması gerektiği ifade edilmiştir.

Buna göre, kamu idarelerinin mülkiyetlerinde, yönetimlerinde veya kullanımlarında bulunan taşınmazların, mevcut kullanım şekilleri ile tapuda kayıtlı bilgilerinin farklı olması halinde, tapu kayıtlarının taşınmazların mevcut kullanım şekilleri esas alınarak düzeltilmesi gerekmektedir.

Yapılan inceleme neticesinde, mevcut kullanım şekli ile tapuda yer alan bilgileri farklı olan taşınmazların bulunduğu tespit edilmiştir.

Yukarıda yer alan denetim tespiti üzerine İdare tarafından, Cins değişiklikleri ile ilgili işlemler için gerekli Yönetim Kurulu Kararları alınarak, cins değişikliği ile ilgili işlem adımları ve istenen evraklar, Tapu Kadastro Genel Müdürlüğümüzün 2023/5 sayılı "Talebe Bağlı İşlemlerin Yapımı ve Kontrolü Genelgesi'nin 18. Maddesinde hususlara göre başlanıldığı,

İşlemlerin kurum üzerinde mali yük oluşturmaması için kendi teknik personellerinin görevlendirilmek üzere 05.12.2023 tarih ve 102760 sayılı yazı ile bildirim yapıldığı, fakat Kadastro Müdürlüğünün 12.12.2023 tarih ve 10986673 sayılı yazısı ile 5368 sayılı Lisanslı Harita Kadastro Mühendislik ve Büroları Hakkında Kanun Gereği, Lisanslı Harita Kadastro Mühendislik Bürolarınca yapılması gerektiğinin İdareye iletildiği,

Cins değişikliği işlemleri ile ilgili cins değişikliği talebimiz alanlar zeytinlik vasfında ve/veya Tarla vasıflı olup beyanlar hanesinde Ova Koruma Alanı İçerisinde Kalmakta belirtmesi olduğundan, cins değişikliği işleminin yapılıp yapılmaması konusunda İl/İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğüne soru konusu edilerek işleme yön verilmesi gerektiği, Fakat beyan kaldırılmadan tapu müdürlüklerinde cins değişikliği işlemlerinin yapılmamak olduğu, İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğüne yapılan başvuruların; söz konusu 3194 sayılı İmar Kanunu'nun izinsiz yapılar ile ilgili hükümlerin uygulanması bulunan "Balıkesir Ovası Koruma alanı içerisinde kalmaktadır." şerhinin kaldırılmasının uygun görülmediği,

Zeytinlik vasıflı taşınmazlarda ise 3573 sayılı Zeytinciliğin Islahı ve Yabanilerinin Aşılattırılması Hakkında Kanun'un 20. Maddesi (Değişik ikinci fıkra: 23/12008-5728/99 Md.) "Zeytincilik sahaları daraltılamaz. Ancak, belediye sınırları içinde bulunan zeytinlik sahalarının imar hudutları kapsamı içine alınması halinde altyapı ve sosyal tesisler dahil toplam yapılaşma, zeytinlik alanının %10'unu geçemez..." hükmüne istinaden cins değişikliği taleplerinin uygun görülmediği belirtilmiştir.

Kamu idaresi cevabında zeytinlik vasfında ve/veya tarla vasıflı olup beyanlar hanesinde ova koruma alanı içerisinde kalmakta olan yerlerle ilgili cins değişikliği işlemlerinin yapılmadığı diğer yerlerle ilgili herhangi bir işlem yapılmadığı belirtilmiştir.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri ve kamu idaresi cevabı uyarınca, mevzuattan kaynaklı durumlar dışında, tapuda kayıtlı olan taşınmazların kullanım şekilleri ile tapu bilgilerinin uyumlu hale getirilmesi amacıyla gerekli prosedürlerin ve işlemlerin gerçekleştirilerek cins tashihlerinin yapılması gerekmektedir.

BULGU 7: İdare Personeline Yasal Sınırın Üzerinde Fazla Çalışma Yaptırılması

İdare personeline, mevzuatta öngörülen yıllık azami 270 saati aşan fazla çalışma yaptırıldığı görülmüştür.

4857 sayılı İş Kanunu'nun "Fazla çalışma ücreti" başlıklı 41'inci maddesinde fazla çalışma ücreti düzenlenmektedir. Maddenin birinci fıkrasında; fazla çalışmanın Kanun'da yazılı koşullar çerçevesinde haftalık 45 saati aşan çalışmalar olduğu, sekizinci fıkrasında; fazla çalışma süresinin toplamının yılda 270 saati geçemeyeceği, son fıkrasında ise; fazla çalışmanın ne şekilde uygulanacağına çıkarılacak yönetmelikte gösterileceği hükümleri yer almaktadır.

06.04.2004 tarihli ve 25425 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan İş Kanunu'na İlişkin Fazla Çalışma ve Fazla Sürelerle Çalışma Yönetmeliği'nin 5'inci maddesinde "Fazla çalışmada sınır" düzenlemiş ve; fazla çalışma süresinin toplamının bir yılda ikiyüzyetmiş saatten fazla olamayacağı ve bu süre sınırının, işyerlerine veya yürütülen işlere değil, işçilerin şahıslarına ilişkin olduğu belirlenmiş olup fazla çalışma veya fazla sürelerle çalışma sürelerinin hesabında yarım saatten az olan sürelerin yarım saat, yarım saati aşan sürelerin ise bir saat sayılacağı belirlenmiştir.

Mezkur Kanun ve Yönetmelik hükümleri ile; 4857 sayılı İş Kanunu kapsamında çalışan işçi personel açısından fazla çalışma süresinin haftalık 45 saati aşan çalışmalar olduğu net bir şekilde ifade edilmiş ve bu kapsamda yapılacak çalışmaların her işçi için yılda 270 saati geçemeyeceği hükme bağlanmıştır.

Yapılan incelemede, yukarıda belirtilen Kanun ve Yönetmelik hükümlerine aykırı olarak İdare personeline, yıllık azami 270 saati aşan sürelerde fazla çalışma yaptırıldığı tespit edilmiştir.

Yukarıda yer alan denetim tespiti üzerine İdare tarafından, İş Kanununa İlişkin Çalışma Süreleri Yönetmeliğinin 4 ve 5. Maddelerinde haftalık çalışma saati 45 saati geçmemek üzere işçi-işveren anlaşmasına göre farklı çalışma süreleri düzenleyebileceğinin hükme bağlandığı, buna istinaden düzenlenen Genel Müdürlük ile yetkili sendika arasında yapılan toplu iş sözleşmesindeki; İşçinin yazılı rızası ile Hafta Tatili, Resmi Tatil, Dini Bayramlar, Olağanüstü ve Zorunlu hallerde yaptığı çalışmalar 4857 sayılı İş Kanununun 41.maddesindeki yıllık fazla mesai sınırı olan 270 saate ilave edilmez. Hafta Tatili, Resmi Tatil, Dini Bayramlar, Olağanüstü ve Zorunlu hallerde yapılan çalışmalar 45 saat uygulamasına dahil değildir." hükmünün yer aldığı,

Buna göre, fazla çalışma ile tatillerde çalışma hükümlerinin farklı maddelerde düzenlenmiş olması nedeniyle; Yıllık 270 saat hesabı sadece hafta içi fazla çalışmalarında takip edildiği,

İşçilere yaptırılan hafta sonu çalışmaları iş yoğunluğu ve personel eksikliği nedeniyle halka verilecek hizmetlerin aksatılmadan yerine getirilmesi amacı ile yaptırıldığı, bunun sonucunda da İş Kanunu gereği fazla çalışma ücreti ödendiği,

Bulguda söz konusu durumun işçiler arasında dengesiz gelir dağılımına yol açmasına bağlı olarak iş barışını, iş verimini ve işçi performansını olumsuz etkilemesi ve idare bütçesine de ek bir gider oluşturduğu, ancak BASKİ Genel Müdürlüğü olarak görevlerinin su ve kanalizasyon hizmetlerinin 7/24 esasına göre kesintisiz sunmak olduğu, Bu nedenle fazla mesai planlamaları birim dahilinde personeller arasında düzen ve tertip içerisinde yürütülerek eşit ve iş barışına uygun şekilde planlanmasına dikkat edildiği,

Ayrıca 17.05.2024 tarihinde Resmi Gazetede yayımlanan 2024/7 sayılı Cumhurbaşkanlığı Tasarruf Genelgesinde belirtilen tasarruf tedbirleri kapsamında işlem yapılmakta olduğu, Fazla mesai uygulamasının süreklilik arz etmemesi için gerekli hassasiyet in gösterileceği belirtilmiştir.

Ancak, 4857 sayılı İş Kanunu'nun "Fazla çalışma ücreti" başlıklı 41'inci maddesinin birinci fıkrasında; fazla çalışmanın Kanun'da yazılı koşullar çerçevesinde haftalık 45 saati aşan çalışmalar olduğu, sekizinci fıkrasında; fazla çalışma süresinin toplamının yılda 270 saati geçemeyeceği, son fıkrasında ise; fazla çalışmanın ne şekilde uygulanacağını çıkarılacak yönetmelikte gösterileceği hükümleri yer almaktadır.

Her ne kadar iş hayatında fazla çalışma uygulaması oldukça yaygın olsa da ve hatta kimi işyerlerinde uygulanma sıklığı hasebiyle normal çalışma düzeni haline gelmiş olsa da işçilerin fiziksel ve ruhsal sağlıklarının korunması gereğince fazla çalışmanın belirli bir sınırı olmalıdır. Bu sebeple İş Kanunu, fazla çalışma için bir üst sınır belirlemiştir. Bu üst sınır, yıllık 270 saattir. İşveren, bir yıllık zaman dilimi içinde işçiye en fazla 270 saat fazla çalışma yaptırabilir.

İş hayatında meydana gelen olası değişiklikler sonucunda işveren işçiye fazla çalışma yaptırmaya yetkili olsa da işçinin bedensel ve ruhsal sağlığının korunması maksadıyla 4857 Sayılı İş Kanunu m. 41/8 ile işçinin işçiyi fazla çalıştırma hakkı, yıllık 270 saat ile sınırlandırılmıştır. İş sözleşmelerine taraflarca, fazla çalışma ücretinin aylık ücretin kapsamında olduğuna dair konulan hükümler de yıllık 270 saatlik üst sınıra tabidir.

Yargıtay 7. Hukuk Dairesi ise 02.07.2015 tarihli kararında (Esas No: 2014/19129, Karar

No: 2015/13542); işçinin yıllık 270 saati aşan fazla çalışmalarının karşılığının ödenmiş olması durumunda dahi, işçinin, çalışma koşullarının uygulanmaması sebebiyle haklı fesih hakkına sahip olduğunu ve kıdem tazminatına hak kazanacağını belirtmiştir.

Söz konusu durum, gerek ilgili mevzuatında karşılığının olmaması gerekse işçiler arasında dengesiz gelir dağılımına yol açmasına bağlı olarak iş barışını, iş verimini ve işçi performansını olumsuz etkilemesinin yanında İdare bütçesinde de ek bir gider oluşturmaktadır.

BULGU 8: İşçilerin Birikmiş Yıllık Ücretli İzinlerinin Kanuna Uygun Olarak Kullandırılmasına İlişkin Tedbirlerin Alınmaması

İdarede çalışan işçilerin sosyal hakları olan yıllık ücretli izinlerinin zamanında düzenli olarak kullandırılmadığı ve bu nedenle birikmiş yıllık izin sürelerinin bulunduğu görülmüştür.

Anayasa'nın "Çalışma şartları ve dinlenme hakkı" başlıklı 50'nci maddesinde; dinlenmenin çalışanların hakkı olduğu ve bu haklar ile şartlarının kanunla düzenleneceği hüküm altına alınmıştır.

4857 sayılı İş Kanunu'nun 53'üncü maddesinde işçilere yıllık izin verileceği ve yıllık ücretli izin hakkından vazgeçilemeyeceği; 56'ncı maddesinde; yıllık iznin 53'üncü maddede gösterilen süreler içinde işveren tarafından sürekli bir şekilde verilmesinin zorunlu olduğu 59'uncu maddesinde; iş sözleşmesinin herhangi bir nedenle sona ermesi halinde işçinin hak kazanıp da kullanmadığı yıllık izin sürelerine ait ücretin, sözleşmenin sona erdiği tarihteki ücreti üzerinden kendisine veya hak sahiplerine ödeneceği; 60'ıncı maddesinde; yıllık ücretli izinlerin, yürütülen işlerin niteliğine göre yıl boyunca hangi dönemlerde kullanılacağı, izinlerin ne suretle ve kimler tarafından verileceği veya sıraya bağlı tutulacağı, yıllık iznin faydalı olması için işveren tarafından alınması gereken tedbirler ve izinlerin kullanılması konusuna ilişkin usuller ile işverence tutulması zorunlu kayıtların şekline ilişkin hususların ilgili Bakanlık tarafından hazırlanacak bir Yönetmelik ile gösterileceği belirtilmiştir.

Bu Kanun hükmüne istinaden 03.03.2004 tarihli ve 25391 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Yıllık Ücretli İzin Yönetmeliği'nde de yıllık izinlerin kullanımı ile ilgili olarak İş Kanunu'na benzer düzenlemeler yapılmıştır.

Aynı Kanun'un 103'üncü maddesinde ise yıllık ücretli izni bu Kanun'un 56'ncı maddesine aykırı olarak bölen veya hak edilmiş izni kullanmadan iş sözleşmesinin sona ermesi halinde bu izne ait ücreti ödemeyen veya belirtilen Yönetmelik'in esas ve usullerine aykırı olarak izin kullandırmayan veya eksik kullandıran işveren veya işveren vekiline bu durumda

olan her işçi için 2023 yılı itibarıyla 1.683,00 TL idari para cezası verileceği hükme bağlanmıştır.

Yukarıda yer alan düzenlemelere göre, işverenin yıllık izinleri kullandırma yükümlülüğünü yerine getirmemesi ve işçinin de izin hakkından feragat etmesi mümkün değildir. Diğer taraftan işçiler emekli olduklarında veya herhangi bir şekilde iş akitleri sona erdiğinde mevzuat hükümleri gereği yıllık izin hakları ücrete dönüşmekte ve yıllık izin karşılığı yapılacak olan bu ücret ödemesi de işçinin son ücreti üzerinden yapılacağından yüksek tutarlarda ödeme yapılmasına neden olmaktadır. Ayrıca Anayasal bir hak olan yıllık izinlerin kullandırılmaması durumunda idareler, 4857 sayılı İş Kanunu'nun 103'üncü maddesi gereğince idari para cezası ile karşı karşıya kalabilmektedir.

İdarenin hesap ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde; toplam 300 işçinin toplam 27.113 gün birikmiş yıllık izninin olduğu görülmüştür.

Yukarıda yer alan denetim tespiti üzerine İdare tarafından; İdarede 4857 sayılı Kanuna tabi İşçi personelin 6360 sayılı Kanun kapsamında Kurumumuza devrinden önce kullanmadığı izinleri nedeniyle izinlerde birikme meydana geldiğini,

Söz konusu izinlerin kullandırılması hususunun 27.06.2014 tarih ve 697 sayılı, 07.10.2016 tarih ve 17978 sayılı, 01.03.2018 tarih ve 4033 sayılı, 26.09.2018 tarih ve 19055 sayılı, 09.01.2019 tarih ve 772 sayılı, 09.04.2019 tarih ve 8064 sayılı, 07.08.2021 tarih ve 2020 sayılı, 14.02.2022 tarih ve 37869 sayılı, 10.01.2023 tarih ve 71805 sayılı yazılar ile tüm birimlere bildirildiği,

Ayrıca 17.05.2024 tarihinde Resmi Gazetede yayımlanan 2024/7 sayılı Cumhurbaşkanlığı Tasarruf Genelgesinde belirtilen tasarruf tedbirleri kapsamında işlem yapılmakta olduğunu,

Anayasanın 50. maddesi kapsamında çalışanların talepleri halinde işleri aksatmayacak şekilde amirlerince dinlenme hakkı verildiği,

Ancak izinli olduğu dönemler için ödenmesi gereken maaş ve sosyal haklar hesaplandığında, birikmiş olan izin ücretlerinin Kuruma maliyetin daha düşük olduğu, ayrıca İdareye devredilmeden önce birikmiş olan izinleri kullandırmanın ciddi iş gücü kaybına sebep olduğu belirtilmiştir.

Anayasal bir hak olan yıllık izinlerin kullandırılmaması durumunda, idareler, 4857 sayılı İş Kanunu'nun 103'üncü maddesi gereğince idari para cezası ödeyebilecek; ayrıca, biriken yıllık izinlerin ücrete dönüşmesi halinde idareler açısından yüksek miktarda ödeme

yapma söz konusu olacaktır. Bu nedenle işçilerin yıllık izinlerinin iş gücü kaybına da yol açmayacak bir şekilde planlaması yapılarak düzenli olarak kullanılması sağlanmalıdır.

BULGU 9: Su Kayıplarının Kontrolüne İlişkin Tebliğde Belirtilen Bazı İşlemlerin Yapılmaması

İdare tarafından İçme Suyu Temin ve Dağıtım Sistemlerindeki Su Kayıplarının Kontrolü Yönetmeliği Teknik Usuller Tebliği'nde belirtilen bazı işlemlerin yapılmadığı görülmüştür.

08.05.2014 tarihli ve 28994 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan İçme Suyu Temin ve Dağıtım Sistemlerindeki Su Kayıplarının Kontrolü Yönetmeliği'nin "Su kayıplarının tespiti" başlıklı 8'inci maddesinde; içme suyu temin ve dağıtım ile ilgili idarelerin, su kayıp miktarlarını tespit etmekle yükümlü olduğu, bu kapsamda sisteme giren su hacmi ve debisinin sürekli olarak ölçülerek elde edilen verilerin elektronik ortamda muhafaza edilmesi ve şebekeden izinli tüketim miktarının belirlenmesi gerektiği, "Su kayıplarının azaltılması" başlıklı 9'uncu maddesinde; büyükşehir ve il belediyelerinin su kayıplarını 2023 yılına kadar en fazla %30, 2028 yılına kadar ise en fazla %25 düzeyine; indirmekle yükümlü olduğu; "Yazılımlar ve verilerin, ana veri tabanı ile entegre hale getirilmesi" başlıklı 11'inci maddesinde ise; bu Yönetmelik'te belirtilen yükümlülükleri yerine getirmeyenlerin 2560 sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun ve ilgili diğer mevzuata göre sorumlu oldukları, idarelerin, stratejik planlarında su kayıplarını azaltmaya yönelik faaliyetlerine yer vermeleri gerektiği hükme bağlanmıştır.

16.07.2015 tarihli ve 29418 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan İçme Suyu Temin ve Dağıtım Sistemlerindeki Su Kayıplarının Kontrolü Yönetmeliği Teknik Usuller Tebliği'nin 5'inci maddesinde, Su ve Kanalizasyon İdaresi'nin; idari ve fiziki su kayıplarının ölçüme dayalı olarak belirlenmesini, şebekenin ve sistemin şartnamelere ve uygulama projelerine uygun yapılmasını, kullanılan malzemelerin standartlara uygun olarak temin edilmesini, sistemde ana basınç bölgesi ve alt bölgelerin oluşturulmasını, şebekede etkili bir basınç ve debi yönetimi ile optimum işletme şartlarının sağlanmasını, sistemin izlenmesi ve kayıt altına alınmasını ve etkili bir su yönetim sisteminin kurulmasını sağlamakla yükümlü olduğu hükmü yer almaktadır. Tebliğ'in 6'ncı ve devamı maddelerinde ise, su kayıplarının önlenmesi, kullanılacak malzemeler, abonelik hizmetleri ve izinsiz su kullanımı konularında idarenin yapacağı işler hakkında ayrıntılı bilgi verilmektedir.

İdarenin saha uygulamalarının anılan Tebliğ'in 6'ncı maddesi ve devamında yer alan

Temin edilen içme suyu hacminin ve debisinin ölçülmesi, Coğrafi bilgi sistemi (CBS) veri tabanının kurulması, İzleme sistemlerinin kurulması, Şebekenin hidrolik modellemesinin ve kalibrasyonunun yapılması bölüm başlıklarının incelenmesi neticesinde;

- 2. Bölge İşletmeler Dairesi Başkanlığı sorumluluk alanında bulunan 7 ilçenin (Edremit - Havran - Ayvalık - Burhaniye - Gömeç - İvrindi - Balya) merkez Merkezi Denetim ve Veri Toplama Sistemi (SCADA)'yle entegrasyonun tamamlanmadığı kontrol, izleme ve raporlama modüllerinin alt programlarının aktif hale getirilmediği

- Su temin miktarının hesaplanması debi ölçer cihazların su kaynaklarının çıkış boru hattı üzerinde kaynağa en yakın noktada, 81 adet su deposu giriş ve çıkışta, 42 adet İçmesuyu Terfi merkezinden 30 Terfi merkezinde bulunan 74 Terfi motorunda debi bulunmadığı

- Kepsut, İvrindi ve Savaştepe dışında içme suyu şebekelerinin hidrolik modelleme ve izole alt bölge çalışmalarının tamamlanmadığı,

- Coğrafi Bilgi Sistemi(CBS) veri tabanı, hidrolik modelleme, SCADA sistemi, tahakkuk-tahsilat gibi yazılım ve verilerin birbiriyle kısmi olarak entegre olduğu, tam entegrasyonun sağlanmadığı,

- 2023 yılı için su kayıplarının %31,4 olduğu

tespit edilmiştir.

İçme-kullanma suyunun etkin kullanılması ve israfının önlenmesini, su temin ve dağıtım sistemlerindeki su kayıplarının kontrol edilmesini sağlamak amacıyla Yönetmelik ve Tebliğ hükümlerine uygun çalışmaların tamamlanması gerekmektedir.

BULGU 10: Atıksu Gelirlerinin Yarısının İleri Atıksu Arıtma Tesislerinin Kurulması ve İşletilmesi İçin Ayrılmaması

İleri atıksu arıtma tesislerinin kurulması ve işletilmesinde, bu tesisler kurulana kadar bu maksatla ayrılması gereken atıksu gelirlerinin yarısının bu amaç için ayrılmadığı görülmüştür.

15.06.2022 tarihli ve 31867 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 7410 sayılı Çevre Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 8'inci maddesiyle 2872 sayılı Çevre Kanunu'na "Ek Madde 16" eklenmiş, bu maddede Boğazlar ve Susurluk Havzası dâhil Marmara Denizi Hidrolojik Havzası'nda ve bu Havza'da yer alan illerden İstanbul, Bursa ve Kocaeli illerinin tamamında, büyükşehir, il ve ilçe belediyeleri bu maddenin yürürlüğe

girdiği tarihten itibaren 6 ay içinde iş termin planlarını Bakanlığa sunmak ve 3 yıl sonunda da ileri atıksu arıtma tesislerini kurup işletmeye almak zorunda oldukları, belirtilen sınırlar içerisindeki büyükşehir, il ve ilçe belediyelerinin 11'inci maddenin altıncı fıkrasında belirtilen atıksu gelirlerinin yarısını ileri atıksu arıtma tesislerinin kurulması ve işletilmesinde bu tesisler kurulana kadar kullanılmak üzere ayırmak zorunda olduğu ve ayrılan bu gelirlerin maddede belirtilen amaç dışında kullanılmayacağı belirtilmiştir.

7410 sayılı Kanun'un yayımından önce Marmara Denizinde oluşan müsilaj sebebiyle 22.06.2021 tarih ve 2021/3 sayılı "Marmara Deniz Havzası Eylem Planı Kapsamında Deşarj Standartlarında Kısıtlama Genelgesi" Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığınca yayımlanmıştır.

Anılan Genelge'de atıksu artıma tesislerinden kapasitesi yeterli olanların 3 ay, revizyon ihtiyacı olanların 1 yıl içerisinde Genelge ekinde yer alan alıcı ortam standartlarına uyum sağlamanın gerekli olduğu, yeni yapılacak (eski tesislerden de yeniden yapılması gerekenler dahil) tüm atıksu artıma tesislerinin bu standartlara göre tasarlanması ve Genelgenin yayım tarihinden itibaren; 6 ay içerisinde proje onay işlemlerinin tamamlanması, 1 yıl içerisinde inşaat ihalesi işlemlerinin sonuçlandırılması ve 3 yıl içerisinde tesislerin inşaatlarının tamamlanarak işletmeye alınması gerektiği belirtilmiştir.

İdare tarafından 30.07.2021 tarihli E-72093037-220.04.02-19310 sayılı Balıkesir Valiliğine yazılan yazıyla Genelge kapsamında hazırlanan listede bulunan 20 adet atıksu arıtma tesisinden, 7 adet atıksu arıtma tesisinin revizyon ihtiyacı bulunmasından dolayı iş termin planı hazırlanmış olduğu, 13 adet atıksu arıtma tesisinde ise 2021/13 no.lu Genelge kısıtlamalarına ve alıcı ortam deşarj standartlarına 3 ay içinde uyum sağlanacağı belirtilmiş olmasına rağmen ileri atıksu artıma tesislerinde kullanılmak üzere 2023 yılında tahakkuk etmiş olan 326.238.612,39 TL atık su gelirinin, bu tesisler kurulana kadar kullanılmak üzere, yarısının ileri atıksu arıtma tesislerinin kurulması ve işletilmesine ayrılmadığı tespit edilmiştir.

2872 sayılı Çevre Kanunu'na "Ek Madde 16" ile eklenmiş olan hüküm gereği, atıksu gelirlerinin yarısının ileri atıksu arıtma tesislerinin kurulması ve işletilmesinde bu tesisler kurulana kadar kullanılmak üzere ayrılması ve ayrılan bu gelirlerin maddede belirtilen amaç dışında kullanılmaması gerekmektedir.

BULGU 11: Fiilen İşyeri Olarak Faaliyet Gösteren Yerlerin Su Aboneliklerinin Mesken Olarak Belirlenmesi

Büyükşehir Belediyesi sınırları içerisinde yer alıp fiilen işyeri olarak kullanılan yerlerin su aboneliklerinin konut aboneliği üzerinden faturalandırıldığı görülmüştür.

2560 sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun'un "İSKİ yetkilileri hakkında soruşturma" başlıklı ek 5'inci maddesinde mezkûr Kanun'un tüm büyükşehir belediyelerinde uygulanacağı belirtilmiş, Kanun'un "Tarife tespit esasları" başlıklı 23'üncü maddesinde ise su satışı ile kanalizasyon sistemi bulunan yerlerdeki kullanılmış suların uzaklaştırılması giderleri için ayrı ayrı tarifeler yapılacağı, söz konusu tarifelerde yönetim ve işletme giderleri ile amortismanları doğrudan gider yazılan (aktifleştirilemeyen) yenileme, ıslah ve tevsi masrafları ve bir kar oranının esas alınacağı, tarifelerin tespiti ile tahsilatla ilgili usul ve esasların bir yönetmelik ile belirleneceği hüküm altına alınmıştır.

BASKİ Genel Müdürlüğü Tarifeler Yönetmeliği'nin 4'üncü maddesinin (m) bendinde;

Abone "*Şebekeden su kullanmak veya kullandırmak amacı ile su alan veya su kirleticisi olan, BASKİ Genel Müdürlüğü ile hizmet sözleşmesi yapan, gerçek ve tüzel kişilerdir.*" olarak tanımlanmış;

"Abone grupları" başlıklı 7'nci maddesinde de;

a) *Konut aboneleri: (1)Barınma gayesi ile oturlan yerlerde; içme temizlik, ısınma, ortak mahal temizliği, bahçe çevre sulaması amaçlı olarak su tüketen kirleten abonelerdir.*"

...

b) *İşyeri aboneleri "(1) Gelir sağlamak gayesi ile sürekli veya geçici olarak her çeşit meslek sanat faaliyeti ve zanaatın icra edildiği yerlerle diğer ticari hizmet üretilen tüm yerlerde su tüketen ve/veya atıksu üreten abonelerdir"* olarak düzenlenmiştir.

Nitekim yukarıdaki mevzuata benzer olarak 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun "İşyeri" başlıklı 156'ncı maddesinde de, ticari, sınai, zirai veya mesleki bir faaliyetin icrasına tahsis edilen veya bu faaliyetlerde kullanılan yerler "işyeri" olarak tanımlanmış, 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu'nun "Vergi değerini tadil eden sebepler" başlıklı 33'üncü maddesinin üçüncü fıkrasında, bir binanın ikamete mahsus mahallerinden bir kısmının ticaret ve sanat icrasına mahsus mahaller haline dönüştürülmesi vergi değerini tadil eden sebeplerden birisi olarak belirtilmiştir.

Bu düzenlemeler gereğince, finansal danışmanlık, hukuk danışmanlığı ve temsil hizmetleri, hukuki arabuluculuk ve uzlaştırma faaliyetleri, mali müşavirlik, mimarlık, mühendislik ve 1219 sayılı Tababet ve Şuabatı San'atlarının Tarzı İcrasına Dair Kanun'a göre açılan muayenehaneler gibi yerler işyeri olarak kabul edildiğinden bu yerlere ilişkin su aboneliklerinin de işyeri aboneliği üzerinden belirlenmesi gerekmektedir.

Yapılan incelemede, İdare kayıtlarının incelenmesi sonucu avukatlık büroları, serbest muhasebeci, mali müşavirlik büroları, mühendis ve mimarlık meslek mensuplarınca açılan bürolar ile 1219 sayılı Kanun'a göre açılan muayenehaneler gibi 305 adet işyerinin su faturalarının konut tarifesi üzerinden düzenlendiği, bunlardan 139 adetinin işyeri aboneliğine çevrildiği kalan 166 adet yerde ise herhangi bir işlem yapılmadığı tespit edilmiştir.

İdare tarafından fiilen işyeri olarak kullanılan yerlerin detaylı saha araştırması, inceleme ve tespitlerinin yapılarak su aboneliklerinin mevzuata uygun bir biçimde yeniden düzenlenmesi ve buna göre faturalandırılması, ayrıca mevcut bilgi ve veriler çerçevesinde geriye dönük hatalı işlemlerin düzeltilmesi gerekmektedir.

BULGU 12: Günübürlük Kiralanan Evlerin Abone Tipinin “İş Yeri” Olarak Uygulanmaması

Günübürlük ya da apart olarak kiralanan yerlerin su aboneliklerinin işyeri aboneliği üzerinden olması gerekirken konut aboneliği üzerinden belirlenip faturalandırıldığı görülmüştür.

2560 sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun'un ek 5'inci maddesinde mezkûr Kanun'un tüm büyükşehir belediyelerinde uygulanacağı belirtilmiş, Kanun'un “Tarife tespit esasları” başlıklı 23'üncü maddesinde ise su satışı ile kanalizasyon sistemi bulunan yerlerdeki kullanılmış suların uzaklaştırılması giderleri için ayrı ayrı tarifeler yapılacağı, söz konusu tarifelerde yönetim ve işletme giderleri ile amortismanları doğrudan gider yazılan (aktifleştirilemeyen) yenileme, ıslah ve tevsi masrafları ve bir kar oranının esas alınacağı, tarifelerin tespiti ile tahsilatla ilgili usul ve esasların bir yönetmelik ile belirleneceği hüküm altına alınmıştır.

BASKİ Genel Müdürlüğü Tarifeler Yönetmeliği'nin 4'üncü maddesinin (m) alt bendinde; Abone “*Şebekeden su kullanmak veya kullandırmak amacı ile su alan veya su kirleticisi olan, BASKİ Genel Müdürlüğü ile hizmet sözleşmesi yapan, gerçek ve tüzel kişilerdir.*” olarak tanımlanmış; “Abone grupları” başlıklı 7'nci maddesinde, a) Konut

aboneleri: (1)Barınma gayesi ile oturlan yerlerde; içme temizlik, ısınma, ortak mahal temizliği, bahçe çevre sulaması amaçlı olarak su tüketen kirleten abonelerdir.”, b)İşyeri aboneleri “(1) Gelir sağlamak gayesi ile sürekli veya geçici olarak her çeşit meslek sanat faaliyeti ve zanaatın icra edildiği yerlerle diğer ticari hizmet üretilen tüm yerlerde su tüketen ve/veya atıksu üreten abonelerdir” olarak düzenlenmiştir.

Nitekim yukarıdaki mevzuata benzer olarak 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun "İşyeri başlıklı" 156'ncı maddesinde de, ticari, sınai, zirai veya mesleki bir faaliyetin icrasına tahsis edilen veya bu faaliyetlerde kullanılan yerler "işyeri" olarak tanımlanmış, 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu'nun "Vergi değerini tadil eden sebepler" başlıklı 33'üncü maddesinin üçüncü fıkrasında, bir binanın ikamete mahsus mahallerinden bir kısmının ticaret ve sanat icrasına mahsus mahaller haline dönüştürülmesi vergi değerini tadil eden sebeplerden birisi olarak belirtilmiştir.

Bu çerçevede idare kayıtlarının incelenmesi sonucu, günübirlik olarak kiralan yerlerin 53 tanesinin mevcutta işyeri abonesi olduğu, 331 tanesinin işyeri abonesi olarak düzeltildiği 42 aboneyle ilgili herhangi bir işlem yapılmadığı tespit edilmiştir.

İdare tarafından günübirlik kiralan veya apart olarak kullanılan yerlerin detaylı saha araştırma, inceleme ve tespitlerinin yapılarak su aboneliklerinin mevzuata uygun bir biçimde yeniden düzenlenmesi ve buna göre faturalandırılması ayrıca mevcut bilgi ve veriler çerçevesinde geriye dönük hatalı işlemlerin düzeltilmesi gerekmektedir.

BULGU 13: Devlet Su İşleri Bölge Müdürlüğünce Sondaj İzni Verilen Kuyulara Ait Bilgilerin İdarede Bulunmaması

Devlet Su İşleri (DSİ) Bölge Müdürlüğünce sondaj izni verilen kuyulara ait bilgilerin İdare tarafından edinilememesi neticesinde, abonelik işlemleri ile su ve atıksu tahakkuk ve tahsilatının sağlıklı bir şekilde yerine getirilemediği görülmüştür.

167 sayılı Yeraltı Suları Hakkında Kanun'un "Yeraltı suyu işletme sahalarının tesbit ve ilanı" başlıklı 3'üncü maddesine göre, sınırları ve yapısal özellikleri belirlendikçe yeraltı suyu sahaları, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünün teklifi üzerine Tarım ve Orman Bakanlığınca "yeraltı suyu işletme alanı" kabul ve ilan edilmektedir.

Anılan Kanun'un "İlan edilmiş yeraltı suyu işletme sahaları içinde kuyu açılması" başlıklı 4'üncü maddesinde, "Yeraltı suyu işletme sahaları içinde 8 inci madde hükmüne göre belge alınarak açılması gereken kuyuların adedi, yerleri, derinlikleri ve diğer vasıflarıyla

çekilecek su miktarı Devlet Su İşleri Umum Müdürlüğü tarafından tayin ve tesbit edilir. Yeraltı suyu işletme sahalarında 8 inci madde şümülüne giren her türlü yeraltı suyu tesisleri, Bayındırlık Bakanlığınca tanzim edilecek teknik talimatname hükümlerine göre meydana getirilir.” denilmektedir.

Yukarıdaki madde hükümlerinden anlaşılacağı üzere, sondaj kuyularının adedi, yerleri, derinlikleri ve diğer nitelikleri hakkında gerekli izin ve belgelerin verilmesi ile ilgili kuyulara ilişkin faydalı kullanım miktarının belirlenmesi Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünün yetkisi dâhilindedir. Ancak 2560 Sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun’un "Görev ve yetkiler" başlıklı 2’nci maddesinde içme, kullanma ve endüstri suyu ihtiyaçlarının her türlü yeraltı ve yer üstü kaynaklarından sağlanması ve ihtiyaç sahiplerine dağıtılması için, kaynaklardan abonelere ulaşıncaya kadar her türlü tesisin etüt ve projesini yapmak veya yaptırmak, bu projelere göre tesisleri kurmak veya kurdurmak, kurulu olanları devralıp işletmek ve bunların bakım ve onarımını yapmak, yaptırmak ve gerekli yenilemelere girişmek, kullanılmış sular ile yağış sularının toplanması, yerleşim yerlerinden uzaklaştırılması ve zararsız bir biçimde boşaltma yerine ulaştırılması veya bu sulardan yeniden yararlanılması için abonelerden başlanarak bu suların toplanacakları veya bırakılacakları noktaya kadar her türlü tesisin etüt ve projesini yapmak veya yaptırmak; gerektiğinde bu projelere göre tesisleri kurmak ya da kurdurmak işletmek ve bunların bakım ve onarımını yapmak, yaptırmak su ve kanalizasyon idarelerinin görev ve yetkileri olarak belirlenmiştir.

İdarenin su kaynaklarının temini, abonelere ulaştırılması için gerekli altyapı yatırımlarının planlanması ve yürütülmesi, kullanılmış suların toplanması, uzaklaştırılması, zararsız bir biçimde boşaltma yerine ulaştırılması ve gerekli hallerde bu sulardan yararlanılması, yer altı ve yer üstü su kaynaklarının korunması bağlamındaki görev ve yetkileri dikkate alındığında, 167 sayılı Kanun çerçevesinde DSİ Genel Müdürlüğünce izin verilen sondaj kuyularının adedi, yerleri, derinlikleri ve diğer nitelikleri hakkında İdarenin bilgi sahibi olması önem arz etmektedir.

Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü ile İdare arasında doğru, sağlıklı ve eşzamanlı bilgi alışverişini sağlanamaması İdarenin görev sahası içinde açılan ve kullanılan kuyuların kaçak deşarjları, arıtma tesislerine olan aşırı ve zamansız yükleri, atık su abonelik bedeli ile Çevre Temizlik Vergisinin gerçeğe uygun olarak tahsilini zorlaştırdığı gibi, yapılacak alt yapı yatırım/işletme planlamalarını da önemli ölçüde etkilemektedir.

Yapılan incelemede, Balıkesir ilinde bulunan sondaj kuyuları, yerleri, derinlikleri, faydalı tüketim miktarları ve diğer nitelikleri hakkında Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü (DSİ)

ile BASKİ arasında sağlıklı bilgi paylaşımının olmadığı DSİ'den temin edilen listede bulunan 8536 adet ruhsatlı yer altı suyu kaynağından yararlananlara ilişkin bilgilerin İdarede bulunmadığı tespit edilmiştir.

Yukarıda yer alan denetim tespiti üzerine İdare tarafından; açılan derin kuyu (sondaj) koordinat ve öznitelik bilgilerinin DSİ ile paylaşıldığı, DSİ tarafından vatandaşlar tarafından kendi parsellerinde yapılan sondaj kuyu verilerinin idare ile paylaşılmadığı, gerçek veya tüzel kişilikler tarafından kendi mülkiyetlerinde yapacakları içme ve kullanma veya sulama suyu temini amaçlı kuyu açılması iş ve işlemlerinde 167 sayılı Kanuna tabi olduğu ve DSİ Bölge Müdürlüklerinden Yeraltı Suyu Arama ve Kullanma Belgesi alınması gerektiği, BASKİ hizmet alanında bulunan yerleşim yerleri ile askeri garnizonlara içme ve kullanma suyu temini amaçlı idarece açılacak sondaj kuyularının 167 sayılı Kanuna tabi olmadığı, gerçek veya tüzel kişilikler tarafından kendi mülkiyetlerinde açtırdıkları içme ve kullanma veya sulama suyu temini amaçlı sondaj kuyularına abonelik yapılması hakkında BASKİ sorumluluğunda olmadığı, ancak idarenin hizmet içerisinde kendi imkânları ile ürettikleri yeraltı suyunun kullanım sonrası idare sorumluluğu altındaki atık su şebekesine bağlanması durumunda atık su bedeli tahakkuk ettirilmesi gerektiğinden, söz konusu kuyu bilgilerinin idare ile paylaşılması gerektiği belirtilmiştir.

İdarenin görev alanı içinde yer alan kuyuların kullanım bilgisinin Devlet Su İşleri Bölge Müdürlüğünden periyodik olarak temin edilmesinin BASKİ'nin mevzuatta belirlenen görevlerini sağlıklı olarak yerine getirebilmesi için zorunlu olduğu değerlendirilmektedir.

BULGU 14: İdarenin Görev Alanını İlçe Düzeyinde İki Gruba Ayırarak Farklı Su Tarifeleri Uygulaması

İdare tarafından hazırlanarak yürürlüğe konulan su tarifelerinin, ilçe düzeyinde iki bölgeye ayrılarak belirlenmesi neticesinde Büyükşehir Belediyesi sınırları içerisinde aynı tarife grubu için (konut, işyeri, kırsal mahalle, sanayi vb.) farklı tarifeler uygulandığı görülmüştür.

2560 sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun'un "Tarife tespit esasları" başlıklı 23'üncü maddesinde su satışı, kanalizasyon tesisi bulunan yerlerdeki kullanılmış suların uzaklaştırılması, septik çukurların boşaltılması giderleri için ayrı tarifeler yapılacağı, bu tarifelerin tespitinde, yönetim ve işletme giderleri ile amortismanları doğrudan gider yazılan (aktifleştirilmeyen) yenileme, ıslah ve tevsi masrafları ile bir kar oranının esas alınacağı, tarifelerin tespiti ile tahsilatla ilgili usul ve esasların bir yönetmelik ile belirleneceği hüküm altına alınmıştır.

2560 sayılı Kanun'un "Genel müdür ve yardımcıları" başlıklı 11'inci maddesinde, Genel Müdüre 23'üncü maddeye göre çıkarılacak yönetmeliğe uygun olarak su satışına ve kullanılmış suların uzaklaştırılması giderlerine ilişkin tarifeyi hazırlayıp yönetim kuruluna sunma görevi, "Yönetim Kurulunun görevleri" başlıklı 9'uncu maddesinde yönetim kuruluna su satışı ve kullanılmış suların boşaltılmasına ilişkin tarifeleri Genel Kurulun onayına sunma görevi, "Kurulun görevleri" başlıklı 6'ncı maddesinde ise genel kurula su satışı ve kullanılmış suların boşaltılmasına ilişkin tarifeleri inceleyerek karara bağlama görevi verilmiştir.

Kanun'un verdiği yetkiye istinaden çıkarılan Balıkesir Su ve Kanalizasyon İdaresi (BASKİ) Genel Müdürlüğü Tarifeler Yönetmeliği'nde abone tanımları ve grupları, tarife belirleme esasları ile ilgili ayrıntılı hükümlere yer verilmiştir.

Yapılan incelemede, Kanun ve Yönetmelik hükümlerine aykırı olarak, su tarifelerinde hizmet alanının ilçe bazında iki bölgeye ayrıldığı, bu bölgelerde konut için ayrı tarifeler hazırlandığı, konut tarifesi dikkate alınarak diğer tarife grupları için de (işyeri, kırsal mahalle, sanayi vb.) farklı fiyatlar belirlendiği tespit edilmiştir.

Örneğin BASKİ Genel Kurulunun 28.11.2023 tarihli ve 50 sayılı Kararıyla belirlenen ve Aralık 2023 tarihinde uygulamaya başlanan su tarifesinde konut su fiyatlarının iki bölgede farklı belirlendiği ve konut su fiyatları dikkate alınarak tespit edilen diğer tarife grupları için de farklı fiyatlar belirlendiği görülmektedir. Aynı zamanda aynı bölge içinde bulunan beldelerde de farklı fiyatlar belirlenmiştir. Aşağıya örnek olarak alınan konut tarifelerine bakıldığında bu durum görülmektedir.

Tablo 11 : Bölge Düzeyinde Merkez Konut, Belde Konut ve Kırsal Mahalle Konut Su Fiyatları

1. BÖLGE AYVALIK, EDREMİT, BURHANİYE, GÖMEÇ, ERDEK, MARMARA, ALTIEYLÜL, KARESİ, BANDIRMA					
KADEME ARALIĞI	MERKEZ KONUT	BELDE KONUT		KADEME ARALIĞI	KIRSAL MAHALLE KONUT
		(Akçay-Altınoluk-Güre-Kadıköy-Zeytinli-Altınova-Küçükköy-Karşıyaka-Ocaklar-Avşadasi-Saraylar-Pelitköy-Karaağaç)			
1-15 m3	14,88TL	7,44TL	Bağlı bulunduğu İlçenin konut tarifi 1. kademe fiyatının %50'si	1-30 m3	3,72TL Bağlı bulunduğu İlçenin konut tarifi 1. kademe fiyatının %50'si
16-30 m3	22,32TL 1. Kademe fiyatının %50 fazlası	22,32TL	Bağlı bulunduğu İlçenin konut tarifi 2. kademe fiyatı	30- 70m3	14,88TL Bağlı bulunduğu İlçenin konut tarifi 1. kademe fiyatı
31 m ³ ve üzeri m3	23,6TL Bir önceki ayın 3. kademe ücretinin TÜFE oranında artırılması ile uygulanmaktadır.	23,6TL	Bağlı bulunduğu İlçenin konut tarifi 3. kademe fiyatı	71 m3 ve üzeri	16,15TL Bir önceki ayın 3. kademe ücretinin TÜFE oranında artırılması ile uygulanmaktadır.

2. BÖLGE BALYA, BİGADİÇ, GÖNEN, HAVRAN, DURSUNBEY, İVRİNDİ, KEPSUT, MANYAS, SAVAŞTEPE, SINDIRGI, SUSURLUK					
KADEME ARALIĞI	MERKEZ KONUT	BELDE KONUT		KADEME ARALIĞI	KIRSAL MAHALLE KONUT
		(Ilca-İskele- Sarıköy- Büyük Yenice-Gökçeyazı- Kayapa- Korucu- Kızıksa-Salur- Sarıbeyler- Gölcük- Yaylabayır-Yüreğil- Göbel- Karapürçek - Büyükdere)			
1-15 m3	12,56TL	6,28TL	Bağlı bulunduğu İlçenin konut tarifi 1. kademe fiyatının %50'si	1-30 m3	3,14TL Bağlı bulunduğu İlçenin konut tarifi 1. kademe fiyatının 1/4'ü
16-30 m3	18,84TL 1. Kademe fiyatının %50 fazlası	12,56TL	Bağlı bulunduğu İlçenin konut tarifi 2. kademe fiyatı	30- 70m3	12,56TL Bağlı bulunduğu İlçenin konut tarifi 1. kademe fiyatı
31 ve üzeri m3	20,11TL Bir önceki ayın 3. kademe ücretinin TÜFE oranında artırılması ile uygulanmaktadır.	13,83TL	Bir önceki ayın 3. kademe ücretinin TÜFE oranında artırılması ile uygulanmaktadır.	71 m3ve üzeri	13,83TL Bir önceki ayın 3. kademe ücretinin TÜFE oranında artırılması ile uygulanmaktadır.

İdarenin su tarifelerini belirlerken hizmet alanını ilçe düzeyinde iki bölgeye ayırması ve konutlar için ayrı tarife belirlenmesi Büyükşehir Belediyesi sınırları içerisindeki diğer tarife gruplarındaki abonelere de (kırsal mahalle, bahçe, işyeri, sanayi, resmi, okul, sağlık kurumu vb.) farklı fiyat uygulanmasına neden olmaktadır ki gerek Kanun'da gerek de Yönetmelik'te ilçe düzeyinde ayrı tarife düzenlenebileceğine ilişkin hüküm bulunmamaktadır.

Bu nedenle, Kanun ve Yönetmelik hükümleri doğrultusunda hareket edilerek ilçe düzeyinde farklı tarife uygulamasını sona erdirilmesi ve abone grubu ve abone tipleri dikkate alınarak tarifelerin yeniden belirlenmesi gerekmektedir.

BULGU 15: Mali Hükümler İçeren Yönetmelik Değişikliği İçin Sayıştayın Görüşünün Alınmaması

İdare tarafından düzenlenen ve mali hükümler içerdiği tespit edilen BASKİ Genel Müdürlüğü Tarifeler Yönetmeliği'nde yapılan değişikliğin Sayıştayın istişari görüşü alınmaksızın yayımlanarak yürürlüğe konulduğu görülmüştür.

6085 sayılı Sayıştay Kanunu'nun 27'nci maddesinin son fıkrasında genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerince mali konularda düzenlenecek yönetmelikler ile yönetmelik niteliğindeki düzenleyici işlemlerin Sayıştayın istişari görüşü alınarak yürürlüğe konulması gerektiği hüküm altına alınmıştır.

Yapılan incelemede, Sayıştayın görüşü alınarak hazırlanan 25.05.2017 tarihli ve 15 sayılı BASKİ Genel Kurulu Kararı ile kabul edilen "Balıkesir Büyükşehir Belediyesi Balıkesir Su ve Kanalizasyon İdaresi (BASKİ) Genel Müdürlüğü Tarifeler Yönetmeliği"nin mali hüküm içeren 9, 46, 51, 56, 74, ve 75'inci maddelerinde Genel Kurulun 28.11.2023 tarihli ve 50 sayılı Kararıyla değişiklik yapılmasına rağmen Sayıştayın istişari görüşü alınmaksızın yürürlüğe konulduğu tespit edilmiştir.

Mali hükümler içeren yönetmelikler ve yönetmelik niteliğindeki diğer düzenleyici işlemlerin ve bu düzenlemelere ilişkin mali hüküm içeren değişikliklerde 6085 sayılı Kanun'un 27'nci maddesi uyarınca Sayıştayın istişari görüşünün alınması gerekmektedir.

BULGU 16: Sosyal Denge Tazminatı Sözleşmesine Konusu Dışında Hükümler Konulması

İdare ile yetkili sendika arasında akdedilen sosyal denge sözleşmesinde, mevzuata aykırı olarak dayanışma aidatı düzenlemesine yer verildiği görülmüştür.

30.06.1989 tarihli ve 20211 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin ek 15'inci maddesinde, Belediyelerin kadro ve pozisyonlarında istihdam edilen kamu görevlilerine sosyal denge tazminatı ödenebileceği, ödenebilecek aylık tutarın 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu'na göre yapılan toplu sözleşmede belirlenen tavan tutarı geçemeyeceği ve anılan Kanun'da öngörülen hükümler çerçevesinde yapılabilecek sözleşmeyle belirlenebileceği hüküm altına alınmıştır.

4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu'nun "Mahalli idarelerde sözleşme imzalanması" başlıklı 32'nci maddesinde "27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 15 inci maddesi hükümleri çerçevesinde sosyal denge tazminatının ödenmesine belediyelerde belediye başkanının teklifi üzerine belediye meclisince, il özel idaresinde valinin teklifi üzerine il genel meclisince karar verilmesi halinde, sözleşme döneminde verilecek sosyal denge tazminatı tutarını belirlemek üzere ilgili mahalli idarede en çok üyeye sahip sendikanın genel başkanı veya sendika yönetim kurulu tarafından yetkilendirilecek bir temsilcisi ile belediyelerde belediye başkanı, il özel idaresinde vali

arasında toplu sözleşme sürecinin tamamlanmasını izleyen üç ay içerisinde sözleşme yapılabilir. Bu sözleşme bu Kanunun uygulanması bakımından toplu sözleşme sayılmaz ve bu kapsamda Kamu Görevlileri Hakem Kuruluna başvurulamaz.” hükmüne yer verilmiştir.

Bu hüküm gereğince; sosyal denge tazminatının ödenmesine belediyelerde belediye başkanının teklifi üzerine belediye meclisince karar verilmekte ve verilecek sosyal denge tazminat tutarı ise ilgili mahalli idarede en çok üyeye sahip sendika ile belediye başkanı arasında imzalanan sözleşme ile belirlenmektedir. Madde metninden anlaşılacağı üzere belediye başkanı ile sendika temsilcisi sadece ödenecek olan sosyal denge tazminat tutarını kanuni sınırlarda içinde tespit etmek üzere yetkilendirilmiştir. Bu sözleşmenin Kanun'un uygulanması bakımından toplu sözleşme sayılmayacağı açıkça belirtilmiştir. Bu nedenle sosyal denge tazminatı sözleşmesini, toplu sözleşme gibi değerlendirmek ve sözleşme metnine yetkilendirilen husus dışında hükümler koymak mümkün değildir.

İdare ile sendika arasında yapılan sosyal denge sözleşmesinde, belediyede görevli kamu görevlilerinin sosyal denge tazminatından yararlanması sözleşmenin tarafı olan sendikaya “sözleşme aidatı” ödenmesine bağlı kılındığı görülmüştür.

Sosyal denge tazminatı ödenmesine ilişkin toplu iş sözleşmenin “Sözleşmesinin kapsamı ve yararlanma koşulları” başlıklı 5'inci maddesinde

b) Bu sosyal denge tazminatı sözleşmesinden tüm kamu görevlileri sözleşme aidatı ödemek kaydıyla faydalanır. Sözleşme aidatı oran, Bem-Bir-Sen üyesi kamu görevlileri için taban aylığın %1'i Bem-Bir-Sen üyesi olmayan kamu görevlileri için bu oran aynen uygulanır.

hükmü yer almaktadır.

Danıştay Onikinci Dairesi tarafından 02.03.2022 tarihli Esas No:2021/6335 sayılı kararında 25.08.2021 tarih ve 31579 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Kamu Görevlilerinin Geneline ve Hizmet Kollarına Yönelik Mali ve Sosyal Haklara İlişkin 2022 ve 2023 Yıllarını Kapsayan 6. Dönem Toplu Sözleşmenin "Hizmet Kollarına Yönelik Mali ve Sosyal Haklar" başlıklı üçüncü kısmının, "Yerel Yönetim Hizmet Koluna İlişkin Toplu Sözleşme" başlıklı dördüncü bölümünün, “Sosyal denge tazminatı” başlıklı 1 inci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan *"Sosyal denge sözleşmesinin taraf sendikası, üyesi olmayan kamu görevlilerinden, aynı unvanlı üyesinden aldığı aidatın iki katına kadar sosyal denge sözleşmesi aidatı alabilir. Bu aidatı ödeyen kamu görevlileri, söz konusu sözleşmeden aynı usul ve esaslar dahilinde yararlanır."* hükmünün iptali istemiyle açılan davada verdiği yürütmeyi durdurma kararında:

“HUKUKİ DEĞERLENDİRME:

Yukarıda anılan mevzuat hükümlerinden; sosyal denge tazminatı sözleşmelerinin konusunun, toplu sözleşmelerde belirlenen tavanı aşmamak kaydıyla ilgili kurum ve kuruluşlarda çalışan kamu görevlilerine ödenecek sosyal denge tazminatını belirlemek olduğu, yine 4688 sayılı Kanun'un 28. maddesinde belirtildiği şekilde sendika üyesi olan ve sendika üyesi olmayan kamu görevlileri arasında ayırım yapılamayacağı, aksine bir yorumun sosyal denge tazminatının adaletli bir ücret dağılımı yoluyla ekonomik ve sosyal barışı sağlama amacına ve Anayasa'nın eşitlik ilkesine aykırı olduğu, kaldı ki; anılan Kanun'un 32. maddesinde böyle bir ayırım yapılmasına imkan sağlayan bir düzenleme bulunmadığı gibi sosyal denge sözleşmesinde ancak görev yapılan birim ve iş hacmi, görevin önem ve güçlüğü, görev yerinin özelliği, çalışma süresi, kadro veya görev unvanı ile derecesi gibi kriterlere göre bir farklılığa gidilebileceği, bunun dışında sendika üyesi olan ile sendika üyesi olmayan ya da başka bir sendikaya üye olanlar arasında bir ayrıma gidilemeyeceği sonuç ve kanaatine ulaşılmıştır.

“Bu durumda, sosyal denge sözleşmesinde taraf olan sendikanın dışında kalan sendikaların üyesi olan veya hiçbir sendikaya üye olmayan kamu görevlilerinden dayanışma aidatı ya da başka adlar altında farklı oranlar üzerinden ödenti (aidat) alınmasına ilişkin hükümlerin, sosyal denge tazminatının ödenmesinde aynı kadro veya pozisyonlarda bulunan kamu görevlileri arasında ayırım (eşitsizlik) yaratacağı açık olduğundan, dava konusu düzenlemede hukuka uygunluk bulunmamaktadır.

KARAR SONUCU:

Açıklanan nedenlerle;

2.25/08/2021 tarih ve 31579 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Kamu Görevlilerinin Geneline ve Hizmet Kollarına Yönelik Mali ve Sosyal Haklara İlişkin 2022 ve 2023 Yıllarını Kapsayan 6. Dönem Toplu Sözleşmenin; "Hizmet Kollarına Yönelik Mali ve Sosyal Haklar" başlıklı üçüncü kısmının, "Yerel Yönetim Hizmet Koluna İlişkin Toplu Sözleşme" başlıklı dördüncü bölümünün, "Sosyal Denge Tazminatı"nın düzenlendiği 1. maddesinin ikinci fıkrasının YÜRÜTMESİNİN DURDURULMASINA.”

3. ... 02/03/2022 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

denilmektedir.

Benzer şekilde Danıştay Onikinci Dairesi tarafından 18.12.2019 tarihli Esas No:2019/4940 sayılı 01.09.2019 tarih ve 30875 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 28.08.2019 tarih ve 2019/1 sayılı Kamu Görevlileri Hakem Kurulu Kararı’nın "Yerel Yönetim Hizmet Koluna İlişkin Mali ve Sosyal Haklar” başlıklı 4. bölümünün “Sosyal denge tazminatı” başlıklı 1 inci maddesinin ikinci fıkrasının; Onbirinci Dairesi tarafından 09.01.2018 tarihli ve Esas:2017/2112 numaralı 2018 ve 2019 yıllarını kapsayan 4. Dönem Toplu Sözleşmesinin "Yerel Yönetim Hizmet Koluna İlişkin Toplu Sözleşme” başlıklı 4. bölümünün 1’inci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan düzenlemenin yürütmesi durdurulmuş; Onbirinci Daire tarafından 3. Dönem Toplu Sözleşmenin “Yerel Hizmet Koluna İlişkin Toplu Sözleşme” başlıklı 4. bölümünün 1’inci maddesinde yer alan aynı hüküm, 19.12.2017 tarih ve Esas No:2016/1698 Karar No:2017/6225 kararıyla iptal edilmiştir.

Devlet Personel Başkanlığı tarafından 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanununun 32’nci maddesi hükümlerinin uygulamasına ilişkin verilen 17.07.2012-8326 tarih ve sayılı görüşte ise: “... 2- 4688 sayılı Kanunun 32 nci maddesi uyarınca akdedilecek sözleşmenin konusunun, toplu sözleşmelerde belirlenen tavanı aşmamak kaydıyla ilgili kurum ve kuruluşlarda çalışan kamu görevlilerine ödenecek sosyal denge tazminatını belirlemek olduğu, bu sözleşmelerde taraf olan sendikanın dışında kalan sendikaların üyelerinden veya sendika üyesi olmayan kamu görevlilerinden dayanışma aidatı veya başka adlar altında bir ödenti (aidat) alınmasına ilişkin hükümler ile sosyal denge tazminatının ödenmesinde aynı kadro veya pozisyonlarda bulunan kamu görevlileri arasında ayırım niteliği taşıyan hükümler konulamayacağı, ...” ifade edilmiştir.

İdareyle yetkili sendika arasında yapılan sosyal denge sözleşmelerine, sözleşmeyi imzalayan sendikanın üyesi olmayan kamu görevlilerinden dayanışma aidatı veya başka adlar altında farklı oranlar üzerinden aidat alınmasına ilişkin hükümler konulması, aynı kadro veya pozisyonlarda bulunan kamu görevlileri arasında ayırma ve eşitsizliğe neden olabileceğinden, dayanışma aidatı alınmasına yönelik bir şartta sosyal denge sözleşmelerinde yer verilmemesi gerekmektedir.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<https://www.sayistay.gov.tr>

8. EKLER**EK-1: BULGULARA İLİŞKİN İZLEME TABLOSU**

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
Taşınmazların Cins Tashihlerinin Yapılmaması	2022	Yerine Getirilmedi	Sayıştay Denetim Raporunun Diğer Bulgular bölümünde "Taşınmazların Cins Tashihlerinin Yapılmaması" başlığı altında Bulgu 6 olarak yer almaktadır.
İdarenin Görev Alanını İlçe Düzeyinde İki Gruba Ayırarak Farklı Su Tarifeleri Uygulaması	2022	Yerine Getirilmedi	Sayıştay Denetim Raporunun Diğer Bulgular bölümünde "İdarenin Görev Alanını İlçe Düzeyinde İki Gruba Ayırarak Farklı Su Tarifeleri Uygulaması" başlığı altında Bulgu 14 olarak yer almaktadır.
Fiilen İşyeri Olarak Faaliyet Gösteren Yerlerin Su Aboneliklerinin Mesken Olarak Belirlenmesi	2022	Yerine Getirilmedi	Sayıştay Denetim Raporunun Diğer Bulgular bölümünde "Fiilen İşyeri Olarak Faaliyet Gösteren Yerlerin Su Aboneliklerinin Mesken Olarak Belirlenmesi" başlığı altında Bulgu 11 olarak yer almaktadır.
Günübirlik Kiralanan Evlerin Abone Tipinin "İş Yeri" Olarak Uygulanmaması	2022	Yerine Getirilmedi	Sayıştay Denetim Raporunun Diğer Bulgular bölümünde "Günübirlik Kiralanan Evlerin Abone Tipinin "İş Yeri" Olarak Uygulanmaması" başlığı altında Bulgu 12 olarak yer almaktadır.
Kanalizasyon ve Su Tesisleri Harcamalarına Katılma Payının Alınmaması	2022	Yerine Getirilmedi	Sayıştay Denetim Raporunun Diğer Bulgular bölümünde "Kanalizasyon ve Su Tesisleri Harcamalarına Katılma Payının Alınmaması" başlığı altında Bulgu 5 olarak yer almaktadır.
Çevre Temizlik Vergisi Paylarının İlgili Belediyelere Zamanında Aktarılmaması	2022	Yerine Getirilmedi	Sayıştay Denetim Raporunun Diğer Bulgular bölümünde "Çevre Temizlik Vergisi Paylarının İlgili Belediyelere Zamanında Aktarılmaması" başlığı altında Bulgu 2 olarak yer almaktadır.
İlçe Belediyeleri Adına Yapılan Evsel Katı Atık ve Çevre Temizlik Vergisi Tahsilatlarından Hizmet Bedeli Adı Altında Yapılan Kesintilerin İade Edilmemesi	2022	Yerine Getirilmedi	Sayıştay Denetim Raporunun Diğer Bulgular bölümünde "İlçe Belediyeleri Adına Yapılan Evsel Katı Atık ve Çevre Temizlik Vergisi Tahsilatlarından Hizmet Bedeli Adı Altında Yapılan Kesintilerin İade

			Edilmemesi" başlığı altında Bulgu 4 olarak yer almaktadır.
Çevre Katkı Paylarının Bakanlığında Zamanında Aktarılmaması	2022	Yerine Getirilmedi	Sayıştay Denetim Raporunun Diğer Bulgular bölümünde "Çevre Katkı Paylarının Bakanlığında Zamanında Gönderilmemesi" başlığı altında Bulgu 1 olarak yer almaktadır.
Atıksu Gelirlerinin Yarısının İleri Atıksu Arıtma Tesislerinin Kurulması ve İşletilmesi İçin Ayrılmaması	2022	Yerine Getirilmedi	Sayıştay Denetim Raporunun Diğer Bulgular bölümünde "Atıksu Gelirlerinin Yarısının İleri Atıksu Arıtma Tesislerinin Kurulması ve İşletilmesi İçin Ayrılmaması" başlığı altında Bulgu 10 olarak yer almaktadır.
İçme Suyu Tesislerine İlişkin Elektrik Bedellerinin Mesken Aboneliği Yerine Sanayi Aboneliği Üzerinden Fiyatlandırılması	2022	Yerine Getirilmedi	Sayıştay Denetim Raporunun Diğer Bulgular bölümünde "İçme Suyu Tesislerine İlişkin Elektrik Bedellerinin Mesken Aboneliği Yerine Sanayi Aboneliği Üzerinden Fiyatlandırılması" başlığı altında Bulgu 3 olarak yer almaktadır.
İdarenin Devlet Su İşlerinden Kullanıma İzin Verilen Yer Altı Suyu Bilgisini Almamasından Dolayı Görevlerini Yerine Getirmede Zorluklar Yaşaması	2022	Yerine Getirilmedi	Sayıştay Denetim Raporunun Diğer Bulgular bölümünde "Devlet Su İşleri Bölge Müdürlüğünce Sondaj İzni Verilen Kuyulara Ait Bilgilerin İdarede Bulunmaması" başlığı altında bulgu13 olarak yer almaktadır.
Su Kayıplarını Azaltmaya Yönelik Bazı Faaliyetlerin Yerine Getirilmemesi	2022	Yerine Getirilmedi	Sayıştay Denetim Raporunun Diğer Bulgular bölümünde "Su Kayıplarının Kontrolüne İlişkin Tebliğde Belirtilen Bazı İşlemlerin Yapılmaması" başlığı altında 9 nolu bulgu olarak yer almaktadır.
Sosyal Denge Tazminatı Sözleşmesine Konusu Dışında Hükümler Konulması	2022	Yerine Getirilmedi	Sayıştay Denetim Raporunun Diğer Bulgular bölümünde "Sosyal Denge Tazminatı Sözleşmesine Konusu Dışında Hükümler Konulması" başlığı altında bulgu 16 olarak yer almaktadır.
İşçilerin Kanunda Belirtilen Yıllık İzinlerinin Kullanılmaması	2022	Yerine Getirilmedi	Sayıştay Denetim Raporunun Diğer Bulgular bölümünde "İşçilerin Birikmiş Yıllık Ücretli İzinlerinin Kanuna Uygun Olarak Kullanılmasına İlişkin Tedbirlerin Alınmaması" başlığı altında 8 nolu bulgu olarak yer almaktadır.
Mali Hükümler İçeren Yönetmelik Değişikliği İçin Sayıştayın Görüşünün Alınmaması	2022	Yerine Getirilmedi	Sayıştay Denetim Raporunun Diğer Bulgular bölümünde "Mali Hüküm İçeren Yönetmelik Değişikliği İçin Sayıştayın Görüşünün Alınmaması" başlığı altında 15 nolu bulgu olarak yer almaktadır.

Taşınmazların Değer Tespitinin Mevzuata Uygun Olarak Yapılmaması	2022	Yerine Getirilmedi	Sayıştay Denetim Raporunun Denetim Görüşünün Dayanakları bölümünde "İdarenin Mülkiyetinde, Yönetiminde veya Kullanımındaki Taşınmazların Değer Tespitlerinin Yapılmaması" başlığında Bulgu 1 olarak yer almaktadır.
--	------	--------------------	---